

P.W.N.

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków w Poznaniu
Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Uzgodniono ze stanowiska konserwatorskiego
Załącznik do pisma/decyzji/postanowienia/rozwozenia
z dnia 20.12.2023 Nr 758/2023/A
Wielkopolski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
mgr Jolanta Goszczyńska

PROJEKTOWANIE WYKONAWSTWO NADZORY

MARCIN CHMIELEWSKI

UL. OSTRÓW TUMSKI 14, 61-109 POZNAŃ

TEL. 577-888-519, 783-117-404

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

REMONT ROLET W WIEŻY KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO W RYCZYWOLE

Inwestor: Gmina Ryczywół
ul. Mickiewicza 10, Ryczywół, 64-630 Ryczywół

Adres inwestycji: ul. Czarnkowska 24, Ryczywół, 64-630 Ryczywół
obręb Ryczywół, gmina Ryczywół

Kategoria obiektu: X

Działka Nr. 734

Identyfikator działki: 301603_2.0015.734

ZESPÓŁ PROJEKTOWY			
Branża architektoniczno-budowlana			
	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIENI	PODPIS
PROJEKTANT ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. WOJCIECH KUJAWIŃSKI	WP-OIA/OKK/UpB/18/2008	
SPRAWDZAJĄCY ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. KLAUDIA LEOKADIA KORECIŃSKA	14/WPOKK/2022	
OPRACOWANIE	MGR INŻ. EWELINA WYLEGAŁA- ADAMSKA	-	
OPRACOWANIE	MGR INŻ. ARCH. SYLWIA WALCZAK	-	
OPRACOWANIE	INŻ. ARCH. ALEKSANDRA JABŁOŃSKA	-	

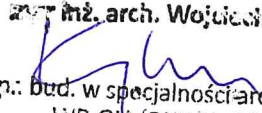

DOKUMENTY FORMALNO-PRAWNE

1. Oświadczenie projektantów

Poznań, dnia 14 listopada 2023 r.

Oświadczenie

W świetle art. 34, ust. 3d, pkt 3 i art. 34, ust. 3e ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późniejszymi zmianami), oświadczam, że **projekt architektoniczno- budowlany** dla zamierzenia pod nazwą: **Remont rolet w wieży kościoła ewangelickiego w Ryczywole**, zlokalizowanego w Ryczywole, ul. Czarnkowska 24, 64-630 Ryczywół, działka ewid. nr 734, został opracowany oraz sprawdzony w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej. Projekt został zaprojektowany i sprawdzony na podstawie posiadanych uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej.

	Imię i nazwisko, numer uprawnień	Pieczętka/podpis
PROJEKTANT ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. WOJCIECH KUJAWIŃSKI WP-OIA/OKK/UpB/18/2008	 mgr inż. arch. Wojciech Kujawiński upr. bud. w specjalności architektonicznej WP-OIA/OKK/UpB/18/2008 Członek WOIA WP-0603
SPRAWDZAJĄCY ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. KLAUDIA LEOKADIA KORECIŃSKA 14/WPOKK/2022	 mgr inż. arch. Klaudia Leokadia Korecińska uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń, nr czł. WP-1458 nr upr. 14/WPOKK/2022

SPIS TREŚCI

DOKUMENTY FORMALNO-PRAWNE	4
1. Oświadczenie projektantów	4
2. Uprawnienia budowlane oraz zaświadczenia potwierdzające wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego projektantów	5
CZĘŚĆ OPISOWA.....	6
1. Przedmiot opracowania.....	6
2. Podstawa opracowania.....	6
3. Rodzaj i kategoria obiektu budowlanego będącego przedmiotem zamierzenia budowlanego.....	6
4. Lokalizacja.....	7
5. Ocena techniczna stanu istniejącego obiektu.....	8
6. Zamierzony sposób użytkowania oraz program użytkowy obiektu budowlanego...	8
7. Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna obiektu	8
8. Charakterystyczne parametry obiektu budowlanego.....	12
9. Opinia geotechniczna oraz informacja o sposobie posadowienia fundamentów ...	13
10. Liczba lokali mieszkalnych i użytkowych.....	13
11. Zapewnienie niezbędnych warunków do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne	13
12. Parametry techniczne obiektu budowlanego charakteryzujące wpływ obiektu budowlanego na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie.....	13
13. Analiza technicznych, środowiskowych i ekonomicznych możliwości realizacji wysoce wydajnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło	14
14. Analiza technicznych i ekonomicznych możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę	14

15. Informacje o zasadniczych elementach wyposażenia budowlano-instalacyjnego, zapewniających użytkowanie obiektu zgodnie z przeznaczeniem	14
16. Dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej, stosownie do zakresu projektu	15
17. Informacja o zgodzie na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych	15
18. Dane informujące, czy zamierzenie budowlane lokalizowane jest na obszarze objętym ochroną konserwatorską oraz informacja o wpisaniu działki / terenu do rejestru zabytków	15
19. Informacja o obszarze oddziaływania obiektu	15
20. Dokumentacja fotograficzna – stan istniejący	16
ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE	23
21. Przyjęte rozwiązania projektowe	23
21.1 Demontaż istniejących rolet w wieży kościoła	23
21.2 Odtworzenie rolet	23
21.3 Montaż rolet	24
22. Zastosowane materiały	24
23. Uwagi końcowe	24
CZĘŚĆ RYSUNKOWA	25

2. Uprawnienia budowlane oraz zaświadczenia potwierdzające wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego projektantów

Zgodnie z art. 34 ust. 3da ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2023 poz. 682 z późniejszymi zmianami) wymogu dołączenia do projektu architektoniczno-budowlanego:

- kopii decyzji o nadaniu projektantowi i projektantowi sprawdzającemu uprawnień budowlanych w odpowiedniej specjalności, potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez sporządzającego projekt,
- kopii zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7 wspomnianej ustawy, nie stosuje się do osób wpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane.

Ponieważ projektanci są wpisani do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane, do niniejszego projektu architektoniczno-budowlanego nie załącza się kopii wspomnianych wyżej dokumentów.

CZĘŚĆ OPISOWA

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest projekt architektoniczno-budowlany dotyczący remontu rolet w wieży kościoła ewangelickiego w Ryczywole. Budynek objęty zakresem prac położony jest na działce o nr ewid. 734, w miejscowości Ryczywół, obręb Ryczywół, gmina Ryczywół. W zakres opracowania wchodzi część opisowa (wraz z dokumentacją fotograficzną) i część rysunkowa – inwentaryzacja oraz projekt.

2. Podstawa opracowania

Podstawę opracowania stanowią:

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, z późniejszymi zmianami),
- zlecenie Inwestora,
- wizja lokalna,
- dokumentacja fotograficzna,
- analiza warunków zewnętrznych wpływających na rozwiązania architektoniczno-urbanistyczne,
- pomiary inwentaryzacyjne,
- obowiązujące normy i przepisy,
- Nakaz nr 2/2023 Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu (decyzja z dnia 31.01.2023 r. znak: Po.WN.5143.11402.3.2023)

3. Rodzaj i kategoria obiektu budowlanego będącego przedmiotem zamierzenia budowlanego

Projektowane zamierzenie dotyczy istniejącego budynku kościoła, zaliczonego do X kategorii obiektów budowlanych - budynki kultu religijnego.

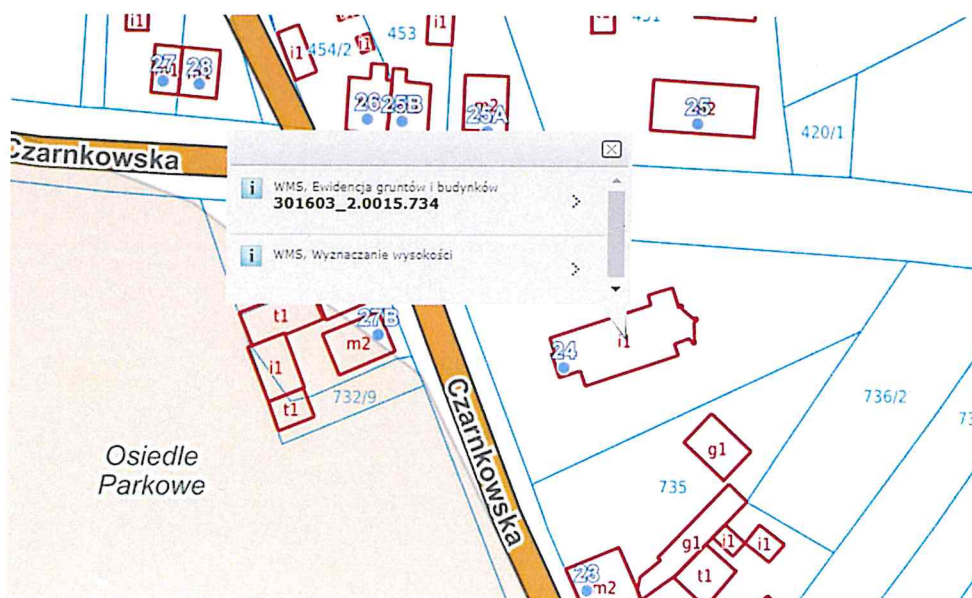
**STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH**
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 40 - 3 97 - 20 23

4. Lokalizacja

Rys.1. Lokalizacja kościoła w Ryczywole, źródło: www.googlemaps.pl

Rys.2. Lokalizacja kościoła w Ryczywole, źródło: www.googlemaps.pl

5. Ocena techniczna stanu istniejącego obiektu

Budynek dawnego Zboru Ewangelików był użytkowany zgodnie z pierwotną funkcją do czasu zakończenia II wojny światowej – 1945 r. Budynek nosi ślady działań wojennych i dewastacyjnych. Po 1945 r. został on przeznaczony na cele magazynowe, co doprowadziło do zamurowania części otworów okiennych. Charakter obiektu oraz zniesienie jego rangi do roli magazynu powodowały coraz większe niszczenie zabytku.

Obecny wygląd budynku wynika z przeprowadzonych w latach 2013-2014 prac remontowych pokrycia dachowego. Obiekt został poddany procesowi desakralizacji i przeznaczony na nowe potrzeby gminy. W roku 2019 odbudowano mury oraz wykonano pokrycie dachowe zakrystii, która była najbardziej zniszczonym elementem całego budynku. Wewnątrz ściany posiadają mocno zdeintegrowane, rozwarstwiające się i częściowo zachowane tynki z polichromią, dodatkowo zniszczoną aktami wandalizmu. Obecnie brak dostępu do wieży oraz na emporę, ze względu na zdewastowane schody.

*Źródło: Program prac konserwatorsko-restauratorskich w dawnym kościele ewangelickim (...)
autorstwa dypl. konserwatora zabytków Ewy Budzyńskiej, Poznań. 24.02.2016 r.*

• Stan zachowania rolet

Stan zachowania rolet określa się jako zły. Głównym czynnikiem niszczącym rolety są czynniki atmosferyczne powodujące degradację struktury drewna – zwietrzenie, butwienie oraz murszenie. Osłabiona struktura drewna spowodowała odkształcenie i samoistnie odpadnięcie niektórych fragmentów drewna. Skala zniszczeń świadczy o tym, że obiekt na przestrzeni lat nie był odpowiednio zabezpieczony.

6. Zamierzony sposób użytkowania oraz program użytkowy obiektu budowlanego

Przedmiotowa inwestycja nie przyczyni się do zmiany sposobu użytkowania oraz programu użytkowego obiektu budowlanego. Do czasu zmiany sposobu użytkowania budynek kościoła ewangelickiego będzie pełnił funkcję sakralną.

7. Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna obiektu

Dawny kościół ewangelicki w Ryczywole to jeden z najstarszych budynków murowanych na terenie gminy. Jest kościołem jednonawowym, zbudowanym w stylu neogotyckim. Powstał w latach 1896-1898 z inicjatywy i wsparcia ówczesnej Gminy Ewangelickiej, kierowanej przez właściciela majątku Łopiszewo – Petera Hoffmanna. Funkcję sakralną pełnił do 1945 r. W 2007 r. został wpisany do Rejestru zabytków i odtąd podlega ochronie prawnej. Kościół ewangelicki w Ryczywole służył na potrzeby gminy

ewangelickiej, powstałej w roku 1889 w wyniku podziału parafii w Bukowcu. Do roku 1906 gmina w Ryczywole miała wspólnego pastora z Bukowcem. Kamień węgielny pod budowę kościoła położono dopiero w 1896 r., a jego uroczyste poświęcenie miało miejsce we wrześniu 1898 r. Kościół zbudowano w stylu neogotyckim. Po 1945 r. kościół służył jako magazyn, początkowo miejscowej mleczarni. Podczas użytkowania obiektu jako magazyn ze względów bezpieczeństwa zamurowano i zaślepiono powierzchnie okien oraz otworu wejściowego do zakrystii. W latach 70-tych XX wieku miał miejsce pożar zakrystii. Nieco później rozebrano hełm wieży.

Kościół położony jest na zachodnim skraju układu urbanistycznego miejscowości, przy skrzyżowaniu ulicy Czarkowskiej z szosą czarnkowską, przy parku założenia dworskiego w Łopiszewie. Elewacją frontową zwrócony jest w kierunku południowo-zachodnim. Teren przykościelny otoczony jest ogrodzeniem złożonym z ceglanej podmurówki i słupów oraz drewnianych, szczeblinowych segmentów.

Przedmiotowy kościół to budynek murowany z cegły, nieotynkowany, niepodpiwniczony, na niskim ceglany cokole, nakryty dwuspadowym dachem nad nawą, nad prezbiterium - wielopołaciowym, nad aneksem - naczółkowym. Ściany od wewnątrz są otynkowane zaprawą wapienną i malowane. Wnętrze nawy nakrywa otwarta, odeskowana więźba dachowa wieszarowa o wiązarze jednowieszakowym. Prezbiterium nakrywa sklepienie krzyżowe na wspornikach, kruchtę – krzyżowe z okrągłym otworem służącym do wciągania dzwonu. Pokrycie dachów jest ceramiczne, silnie wypaloną ciemną dachówką zakładkową. W połaciach dachowych nawy oraz od południa prezbiterium otwory okienne w formie wystawek. Otwory okienne w nawie biforialne z okulusem, osadzone w ostrołukowych wnękach, w prezbiterium wydłużone bez podziałów, w wieży wydłużone, w blendowych wnękach, pozbawione stolarki, częściowo zamurowane; w zakrystii wąskie zdwojowe, zamknięte odcinkowo, zamurowane. Empora zachodnia drewniana, wsparta na dwóch słupach z mieczami. Posadzki zachowane autentyczne z płytek ceramicznych. Posadzka w prezbiterium posadowiona wyżej, poprzedzona dwoma stopniami granitowymi, barwna, w układzie ozdobnym z bordiurą. Schody w oddzielnym aneksie przy wieży – niezachowane. Portal główny w przyziemiu wieży, o wykroju ostrołukowym, uskokowy, z kształtką w profilu oraz okulusem w otynkowanym tympanonie ponad drzwiami. Otwór drzwiowy zamknięty odcinkowo, drzwi w portalu dwuskrzydłowe, deskowe z ozdobnymi okuciami.

Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, z nadświetlem, prowadzące z kruchty podwieżowej do nawy.

Kościół zbudowany jest jako jednonawowy, na rzucie wydłużonego prostokąta, z przylegającymi: od wschodu wydzielonym węższym prezbiterium, zamkniętym trójbocznie z przyległą od północy zakrystią, od zachodu – kwadratową w przekroju wieżą z bocznym aneksem mieszczącym schody na wieżę.

Budynek o zwartej, wieloczołowej bryle zdominowanej przez wieżę z odbudowanym w ostatnich latach hełmem. Wydłużony korpus nawy nakrywa wysoki dach dwuspadowy zakończony od wschodu sterczyną w formie sygnaturki. Znacznie niższe, oszkarpowane prezbiterium nakrywa czteropołaciowy dach zwieńczony sterczyną w kształcie metalowej kuli. Od północy do prezbiterium i nawy przylega niska zakrystia z odbudowanym w ostatnich latach dachem. Do nawy od zachodu przylega wieża z niskim aneksem nakrytym dachem naczółkowym.

Elewacje budynku nieotynkowane, ze słabo wyodrębnionym, niskim ceglany cokołem, który w narożniku południowo-wschodnim nawy zawiera granitowy kamień węgielny z datą „1896”. Kolorystyczne opracowanie elewacji polega na zestawieniu czerwonej cegły i ciemnych klinkierowych parapetów z otynkowanymi jasnymi blendami.

Fasada w elewacji zachodniej symetryczna, z kilkukondygnacyjną wieżą w osi. Szczyt fasady zakończony po bokach ściętymi ukośnie sterczynami, wypełniają blendy okienne w układzie schodkowym zamknięte ostrołukowo. Portal główny ostrołukowy, profilowany, zwieńczony wimpergą o schodkowym zamknięciu z oknem szczelinowym na osi. Otwór drzwiowy zamknięty odcinkowo, w miejscu tympanonu okulus wtórnie zamurowany. Dolną część elewacji wieży oddziela gzyms z schodkowo wysuniętych cegieł klinkierowych, analogiczny do zewnętrznych parapetów okiennych. Na osi portalu wąski otwór okienny. Górną część elewacji wieży wypełniają po cztery wydłużone ostrołukowe blendy, z których dwie środkowe zawierają otwory okienne. W głównej elewacji wieży środkowe blendy przerywa zegar i dwa wąskie ostrołukowe okna pod nim. Pod gzymsem podokapowym wieży fryz z ozdobnie ułożonych kształtek w formie rombów. Od północy dolną część fasady przesłania przybudówka, której ściany przeprute zamurowanym obecnie otworem drzwiowym oraz dwoma oknami również zamurowanymi.

Elewacje wzdłużne czteroosiowe z oknami biforialnymi i okulusem, przy czym w osiach zachodnich wzbogacone o zdwojone wąskie okna w dolnej kondygnacji (poniżej empory zachodniej). Niemal wszystkie okna zamurowane. Pod okapem fryz z ozdobnie ułożonych cegieł. Wschodnie ściana szczytowa nawy zwieńczona ażurową ceglana sygnaturką osadzoną na płaskiej sterczynie zakończonej dwuspadowo. Analogicznie sterczyny ujmują szczyt po bokach. Na osi szczytu dwa szczelinowe otwory w kondygnacji poddasza. Elewacje prezbiterium, pozbawione fryzu podokapowego, mają artykulację w postaci trzech schodkowych szkarp oraz dwóch wydłużonych ostrołukowych otworów okiennych, obecnie zamurowanych. Elewacje zakrystii pozbawione są detalu, przeprute otworem wejściowym oraz dwoma oknami, obecnie zamurowanymi.

Prezbiterium kościoła wydzielone ścianą tęczą o ostrołucznym wykroju tęczy. Wnętrze kościoła stosunkowo jasne i wysokie dzięki formie stropu włączonego w kondygnację więźby dachowej. W wystroju wnętrza znaczną rolę odgrywało drewno – dekoracyjnie opracowane elementy odsłoniętej więźby, empora zachodnia, ambona, boazeria ścian, zapewne drewniane neogotycka nastawa ołtarzowa. Zachowały się ślady polichromii prezbiterium – sklepienie malowane na niebiesko z błyszczącymi gwiazdami, w dolnej partii ścian lamperię tworzyło malowidło patronowe o wzorze geometrycznym czerwonym na jasnym tle.

Z wyposażenia w kościele zachowała się mensa ołtarzowa otynkowana z boniowaniem. Boniowany jest również cokół ambony; jej czasza drewniana o formach neogotyckich ze śladami polichromii (m.in.(czerwień). Częściowo zachowany neogotycki prospekt organowy niedostępny obecnie z uwagi na zamurowane wejście na emporę. Istnieje empora zachodnia wsparta na dwóch słupach z mieczami dźwigającymi całą konstrukcję o profilowanych krawędziach. Balustrada empory podzielona profilowanymi słupkami na deskowe płyciny nie wykazuje śladów polichromii lub inskrypcji. Zachowały się autentyczne dwuskrzydłowe, płycinowe drzwi wejściowe prowadzące z kruchty podwieżowej do nawy oraz dwuskrzydłowe, deskowe, z ozdobnymi okuciami główne drzwi do kościoła. W kwestii instalacji – zachowany przewód kominowy.

W dniu 28 sierpnia 2008 r. kościół wraz z terenem przykościelnym obejmującym działkę o nr 734 został wpisany do rejestru zabytków pod nr 537/Wlkp/A.

W roku 2011 obiekt został desakralizowany i przeznaczony na nowe potrzeby gminy. W następnych latach (2013-2014) przeprowadzono prace remontowe związane z zabezpieczeniem i odnową połaci dachowych budynku, w trakcie których wymieniono niektóre elementy drewniane belek stropowych i więźby dachowej. Od roku 2015 trwają prace związane z projektowaną rewitalizacją zabytku.

Źródło:

- 1) Karta ewidencyjna Zabytków Architektury i Budownictwa – Kościół poewangelicki
- 2) Program prac konserwatorsko-restauratorskich w dawnym kościele ewangelickim (...)
autorstwa dypl. konserwatora zabytków Ewy Budzyńskiej, Poznań. 24.02.2016 r.

8. Charakterystyczne parametry obiektu budowlanego

Niniejsza dokumentacja projektowa nie wprowadzi zmian w istniejącej bryle budynku, a co za tym idzie - charakterystyczne parametry budynku (takie jak poszczególne powierzchnie, gabaryty, ilość kondygnacji czy kubatura) pozostaną niezmienione.

Niezmieniona pozostaje również powierzchnia utwardzona. Bilans terenu pozostaje bez zmian.

• Kubatura	Bez zmian.
• Powierzchnia zabudowy	Bez zmian.
• Powierzchnia użytkowa	Bez zmian.
• Wysokość (z krzyżem)	~27,05 m
• Szerokość budynku	~13,05 m
• Długość budynku	~29,58 m
• Ilość kondygnacji budynku:	
- liczba kondygnacji nadziemnych:	1
- liczba kondygnacji podziemnych:	0

9. Opinia geotechniczna oraz informacja o sposobie posadowienia fundamentów

W ramach przedmiotowej inwestycji nie zakłada się ingerencji w dotychczasowe fundamenty i podłoże gruntowe. Przyjmuje się, iż w miejscu posadowienia występują proste warunki gruntowe – warstwy gruntów jednorodnych genetycznie i litologicznie, zalegające poziomo, nieobejmujące mineralnych gruntów organicznych i nasypów niekontrolowanych, przy zwierciadle wody poniżej projektowanego poziomu posadowienia oraz braku występowania niekorzystnych zjawisk geologicznych. W związku z tym, zamierzenie budowlane klasyfikuje się do pierwszej kategorii geotechnicznej, obejmującej posadowienie niewielkich obiektów budowlanych, o statycznie wyznaczalnym schemacie obliczeniowym w prostych warunkach gruntowych, w przypadku których możliwe jest zapewnienie minimalnych wymagań na podstawie doświadczeń i jakościowych badań geologicznych.

W przypadku, gdy na etapie prowadzenia prac ziemnych stwierdzone zostaną niekorzystne warunki gruntowe (zbyt wysoki poziom wód gruntowych bądź występowanie gruntów słabonośnych, w szczególności organicznych i nasypów) należy niezwłocznie skontaktować się z jednostką projektową, w celu weryfikacji prawidłowości przyjętych rozwiązań.

10. Liczba lokali mieszkalnych i użytkowych

Bez zmian w stosunku do stanu istniejącego.

11. Zapewnienie niezbędnych warunków do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne

Bez zmian w stosunku do stanu istniejącego.

12. Parametry techniczne obiektu budowlanego charakteryzujące wpływ obiektu budowlanego na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie

a) Zapotrzebowanie i jakość wody oraz ilość, jakość, sposób odprowadzania ścieków oraz wód opadowych - **bez zmian w stosunku do stanu istniejącego.**

- b) Emisja zanieczyszczeń gazowych, w tym zapachów, pyłowych i płynnych, z podaniem ich rodzaju, ilości i zasięgu rozprzestrzeniania się - **bez zmian w stosunku do stanu istniejącego.**
- c) Rodzaj i ilość wytwarzanych odpadów - **bez zmian w stosunku do stanu istniejącego.**
- d) Właściwości akustyczne oraz emisja drgań, a także promieniowania, w szczególności jonizującego, pola elektromagnetycznego i innych zakłóceń, z podaniem odpowiednich parametrów tych czynników i zasięgu ich rozprzestrzeniania się - **bez zmian w stosunku do stanu istniejącego.**
- e) Wpływ obiektu budowlanego na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, w tym glebę, wody powierzchniowe i podziemne - **bez zmian w stosunku do stanu istniejącego.**

Budynek nie emituje szkodliwych substancji. Przyjęte w projekcie rozwiązania techniczne eliminują negatywny wpływ obiektu na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi i inne obiekty.

13. Analiza technicznych, środowiskowych i ekonomicznych możliwości realizacji wysoce wydajnych systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię i ciepło

Nie dotyczy.

14. Analiza technicznych i ekonomicznych możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę

Nie dotyczy.

15. Informacje o zasadniczych elementach wyposażenia budowlano-instalacyjnego, zapewniających użytkowanie obiektu zgodnie z przeznaczeniem

Istniejące instalacje bez zmian.

16. Dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej, stosownie do zakresu projektu

Przedmiotowy budynek kościoła jest budynkiem wysokim (W), zaliczanym do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, zgodnie z § 209 i 212 i 271 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, wraz ze zmianami). Odległość budynku od budynku sąsiedniego znajdującego się na działce sąsiedniej o nr ewidencyjnym 735 powinna wynosić min. 8 m – warunek ten jest spełniony.

17. Informacja o zgodzie na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych

Nie dotyczy.

18. Dane informujące, czy zamierzenie budowlane lokalizowane jest na obszarze objętym ochroną konserwatorską oraz informacja o wpisaniu działki / terenu do rejestru zabytków

Przedmiotowy budynek został wpisany do rejestru zabytków nieruchomych pod numerem **537/Wlkp/A wpisem z dn. 28.08.2007 r.** W związku z powyższym, należy uzyskać pozwolenie Biura Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac budowlanych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

**STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 40 - 397 - 20 23**

19. Informacja o obszarze oddziaływania obiektu

Przedmiotowe zamierzenie budowlane nie ingeruje w istniejący stan zagospodarowania terenu. Remontowany budynek mieści się w całości na działce o nr ewid. 734 i jest oddalony od granic działki budowlanej nie mniej niż 4 m, w przypadku budynku zwróconego ścianą z oknami i drzwiami w stronę tej granicy, oraz nie mniej niż 3 m, w przypadku budynku zwróconego ścianą bez okien i drzwi (zgodnie z § 12 WT). Obszar oddziaływania obiektu w rozumieniu art. 3 pkt. 20 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późniejszymi zmianami), mieści się w całości na działce budowlanej o nr ewid. 734

20. Dokumentacja fotograficzna – stan istniejący

Fot.1. Kościół ewangelicki w Ryczywole – widok ogólny, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.2. Kościół ewangelicki w Ryczywole – elewacja południowa, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.3. Kościół ewangelicki w Ryczywole – elewacja północna, źródło: własne (listopad 2023)

Fot. 4. Kościół ewangelicki w Ryczywole – elewacja wschodnia, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.5. Kościół ewangelicki w Ryczywole – elewacja wschodnia, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.6. Widok szczegółowy elewacji kościoła ewangelickiego w Ryczywole, źródło: własne (listopad 2023)

Fot. 7. Wnętrze kościoła ewangelickiego w Ryczywole, źródło: własne (listopad 2023)

Fot. 8. Widok szczegółowy wieży kościoła ewangelickiego w Ryczywole, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.9. Widok szczegółowy wieży kościoła ewangelickiego w Ryczywole, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.10. Widok szczegółowy wieży kościoła ewangelickiego w Ryczywole, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.11. Widok wieży kościoła ewangelickiego w Ryczywole, źródło: własne (listopad 2023)

Fot.12. Widok dachu kościoła ewangelickiego w Ryczywole, źródło: własne (listopad 2023)

ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE

21. Przyjęte rozwiązania projektowe

- Demontaż istniejących rolet w wieży kościoła
- Odtworzenie rolet
- Montaż nowych rolet

STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 40 - 397 - 20 23

21.1 Demontaż istniejących rolet w wieży kościoła

Z uwagi na zły stan techniczny, liczne ubytki i braki w istniejących roletach projektuje się ich całkowity demontaż. W związku z faktem, iż obiekt jest nieużytkowany oraz nie ma bezpośredniego dostępu do wieży kościoła (obecnie brak dostępu na emporę i do wnętrza wieży) zaleca się przeprowadzenie prac demontażowych z użyciem podnośnika koszowego lub z rusztowania.

W tym celu należy przewidzieć odpowiednie wygrodzenie terenu oraz oznakowanie stref niebezpiecznych, uniemożliwiających dostęp osobom nieupoważnionym.

21.2 Odtworzenie rolet

Pojedyncze żaluzje należy odtworzyć z dwóch desek łączonych ze sobą na pióro i wpust i przymocować do kątownika stalowego. Następnie żaluzje przytwierdzić do ramy drewnianej pod kątem. Ze względu na brak dostępu do wieży od wewnątrz (zniszczone schody) przed demontażem należy zweryfikować pierwotną szerokość oraz kąt montażu żaluzji.

Rolety należy odtworzyć na podstawie istniejących. Nowe wykonać z drewna iglastego, heblowane o grubości deski 32 mm, mocowane do kątownika stalowego, przytwierdzonego do ramy drewnianej. Szerokość żaluzji dostosować do istniejących wymiarów otworów. Krawędzie desek należy sfazować. Elementy drewniane (żaluzje oraz rama) zabezpieczyć przed wpływami atmosferycznymi, korozją biologiczną oraz szkodnikami poprzez malowanie preparatem np. Remmers HK-Lasur lub produktem równoważnym. Kolor heban z zastosowaniem metody namaczania. Elementy stalowe zabezpieczyć środkiem antykorozyjnym w kolorze ciemno-grafitowym RAL 7016.

Od strony wewnętrznej wieży nowe rolety należy zabezpieczyć siatką metalową o oczkach 2x2 cm, mocowaną do desek za pomocą zszywek budowlanych, w celu zabezpieczenia wnętrza wieży przed przedostawaniem się zwierząt.

Próbki kolorystyczne winny zostać przedstawione do akceptacji Konserwatorowi Zabytków na etapie wykonawstwa.

21.3 Montaż rolet

Odtworzone żaluzje ponownie zamontować w miejscach ich pierwotnego eksponowania. Ramę drewnianą przymocować trwale do muru zgodnie z systemem przedstawionym na rysunku A-03.

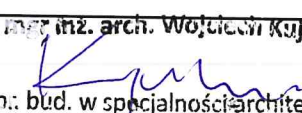
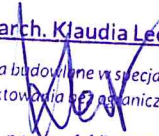
22. Zastosowane materiały

Należy stosować materiały i wyroby budowlane dopuszczone do obrotu i powszechnego lub jednostkowego stosowania w budownictwie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16.04.2004r o wyrobach budowlanych (tekst jedno. Dz.U. 2021 poz. 1213). Dopuszczone do obrotu i powszechnego stosowania są wyroby właściwie oznaczone znakiem CE lub znakiem budowlanym „B”, dla których wydano certyfikat na znak bezpieczeństwa, wydano certyfikat zgodności lub deklaracje zgodności z Polską Normą.

STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 40 - 397 - 20 23

23. Uwagi końcowe

Całość wykonać zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych” oraz obowiązującymi przepisami BHP pod nadzorem uprawnionego kierownika budowy oraz inspektora nadzoru budowlanego.

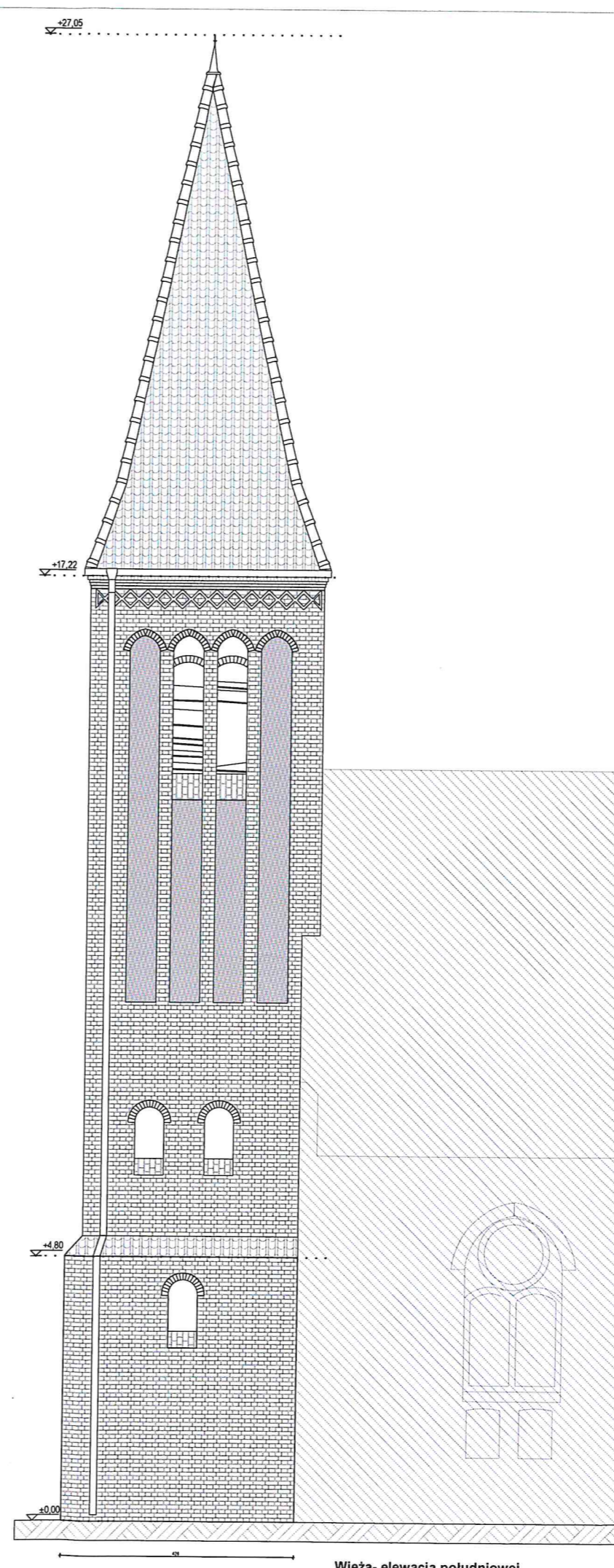
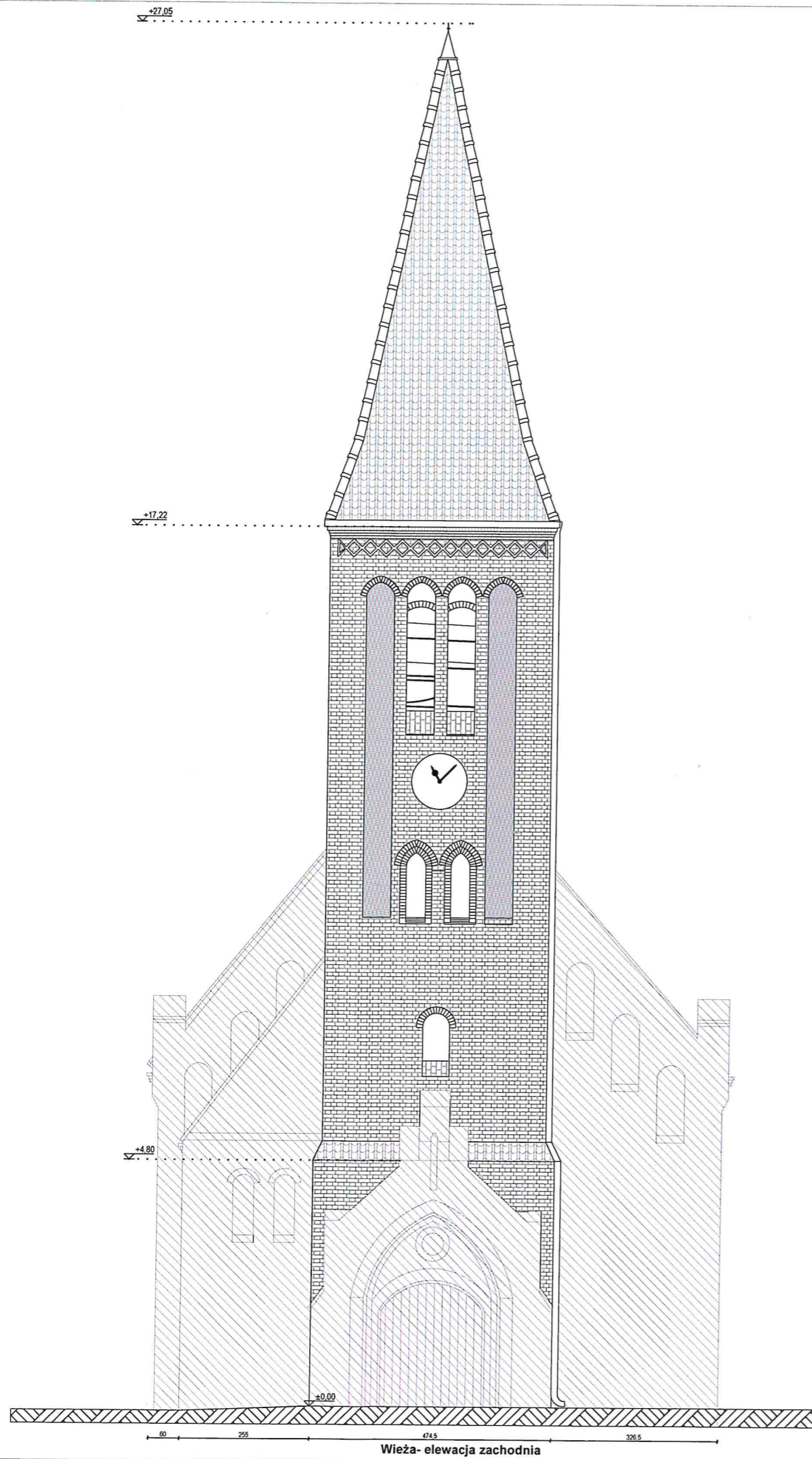
	Imię i nazwisko, numer uprawnień	Pieczętka/podpis
PROJEKTANT ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. WOJCIECH KUJAWIŃSKI WP-OIA/OKK/UpB/18/2008	 mgr inż. arch. Wojciech Kujawiński upr. bud. w specjalności architektonicznej WP-OIA/OKK/UpB/18/2008 Członek WOIA WP-0663
SPRAWDZAJĄCY ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. KLAUDIA LEOKADIA KORECIŃSKA 14/WPOKK/2022	 mgr inż. arch. Klaudia Leokadia Korecińska uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania i nadzoru, nr czł. WP-1458 nr upr. 14/WPOKK/2022

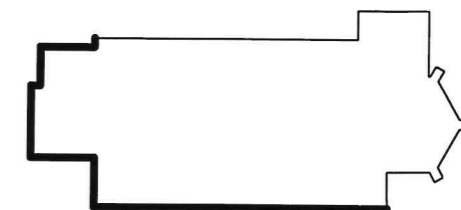
CZEŚĆ RYSUNKOWA

Nr	Opis rysunku	Skala
INWENTARYZACJA		
I-01	Elewacja zachodnia i południowa	1:100
I-02	Elewacja wschodnia i północna	1:100
PROJEKT		
A-01	Elewacja zachodnia i południowa	1:100
A-02	Elewacja wschodnia i północna	1:100
A-03	Detal żaluzji	1:100

SCHEMAT LOKALIZACYJNY

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

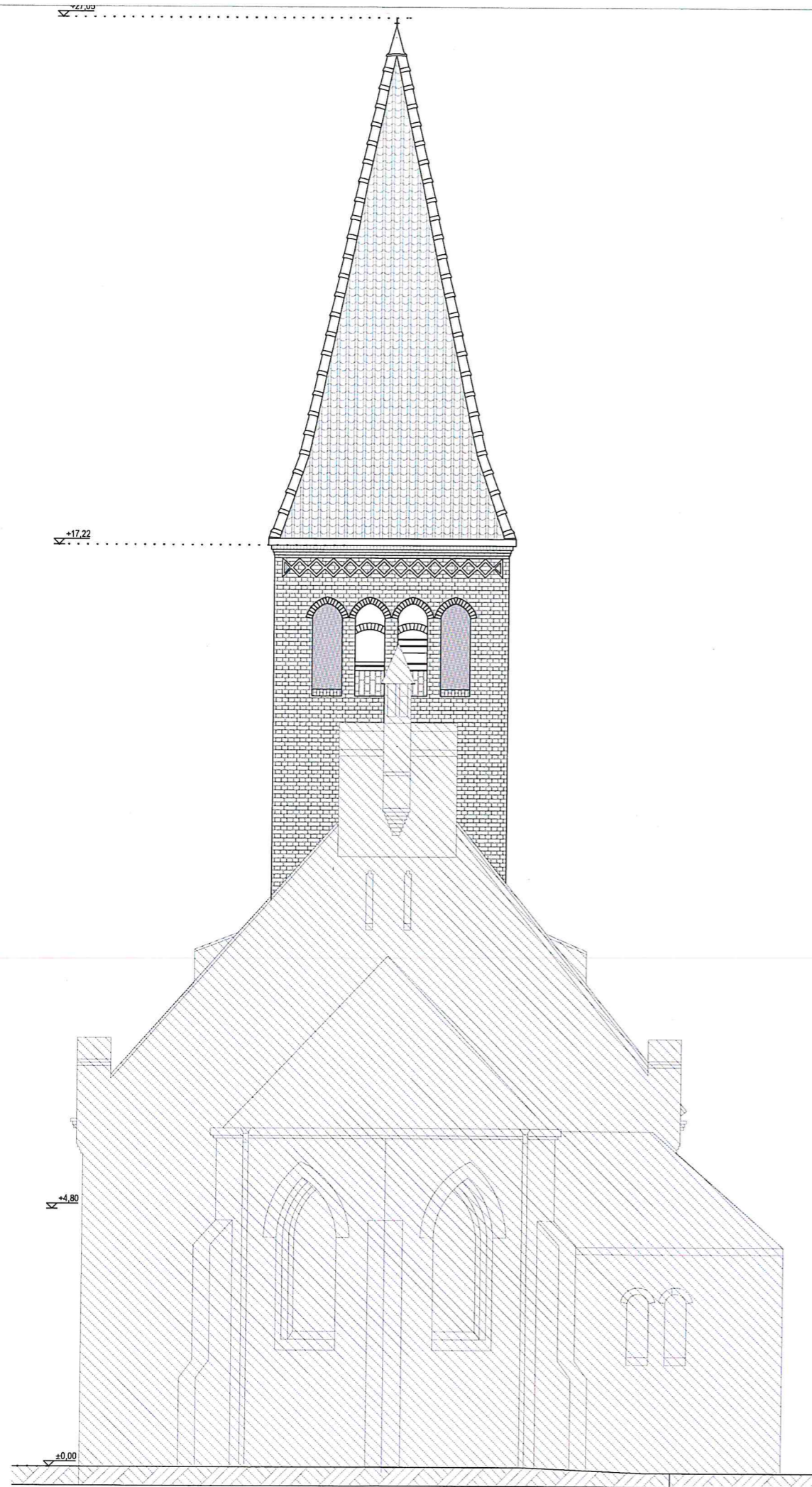
FOT.1- Żaluzje na elewacji zachodniej

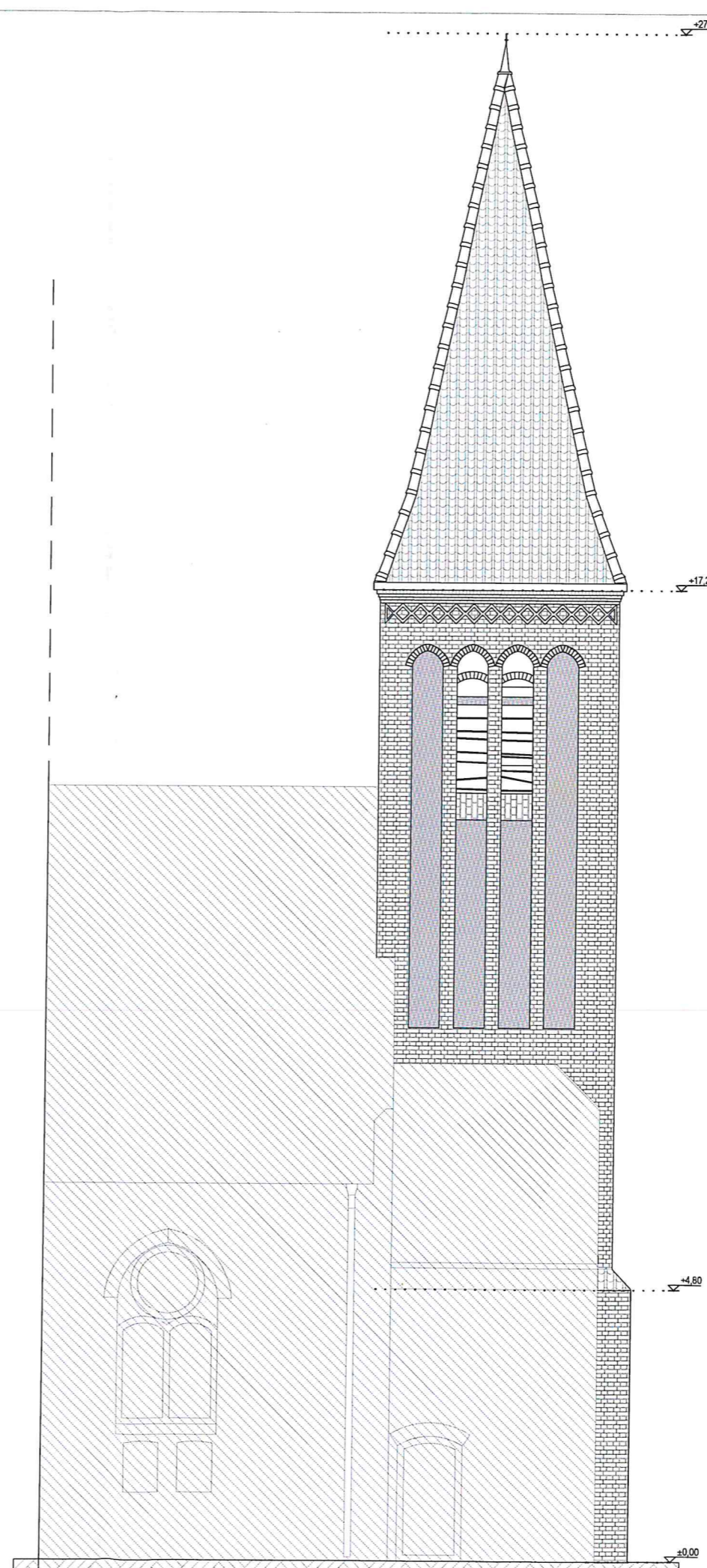
FOT.2- Żaluzje na elewacji południowej

STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 40 - 3 97 - 2023

<

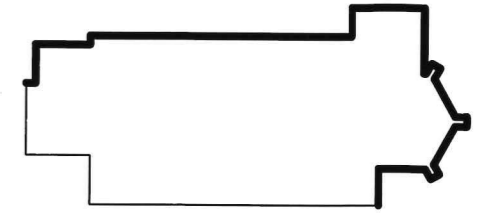

Wieża- elewacja wschodnia

Wieża- elewacja północna

SCHEMAT LOKALIZACYJNY

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

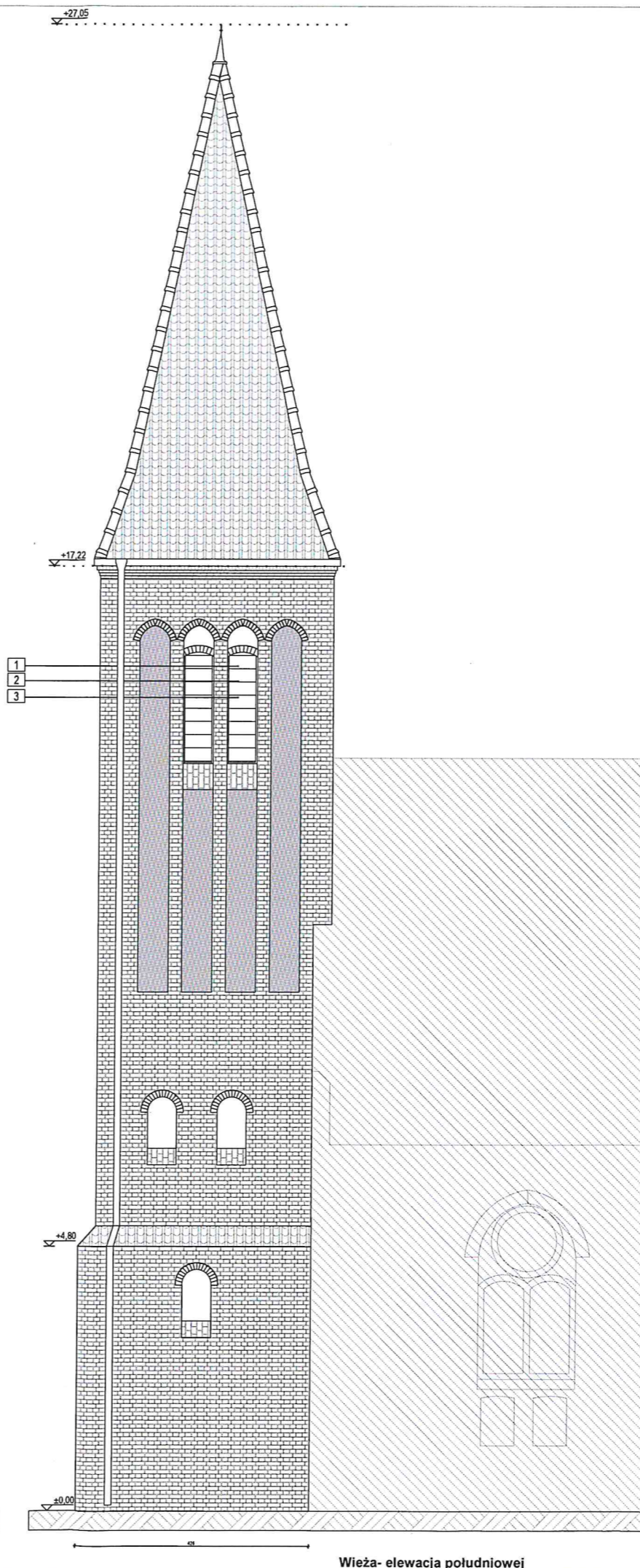
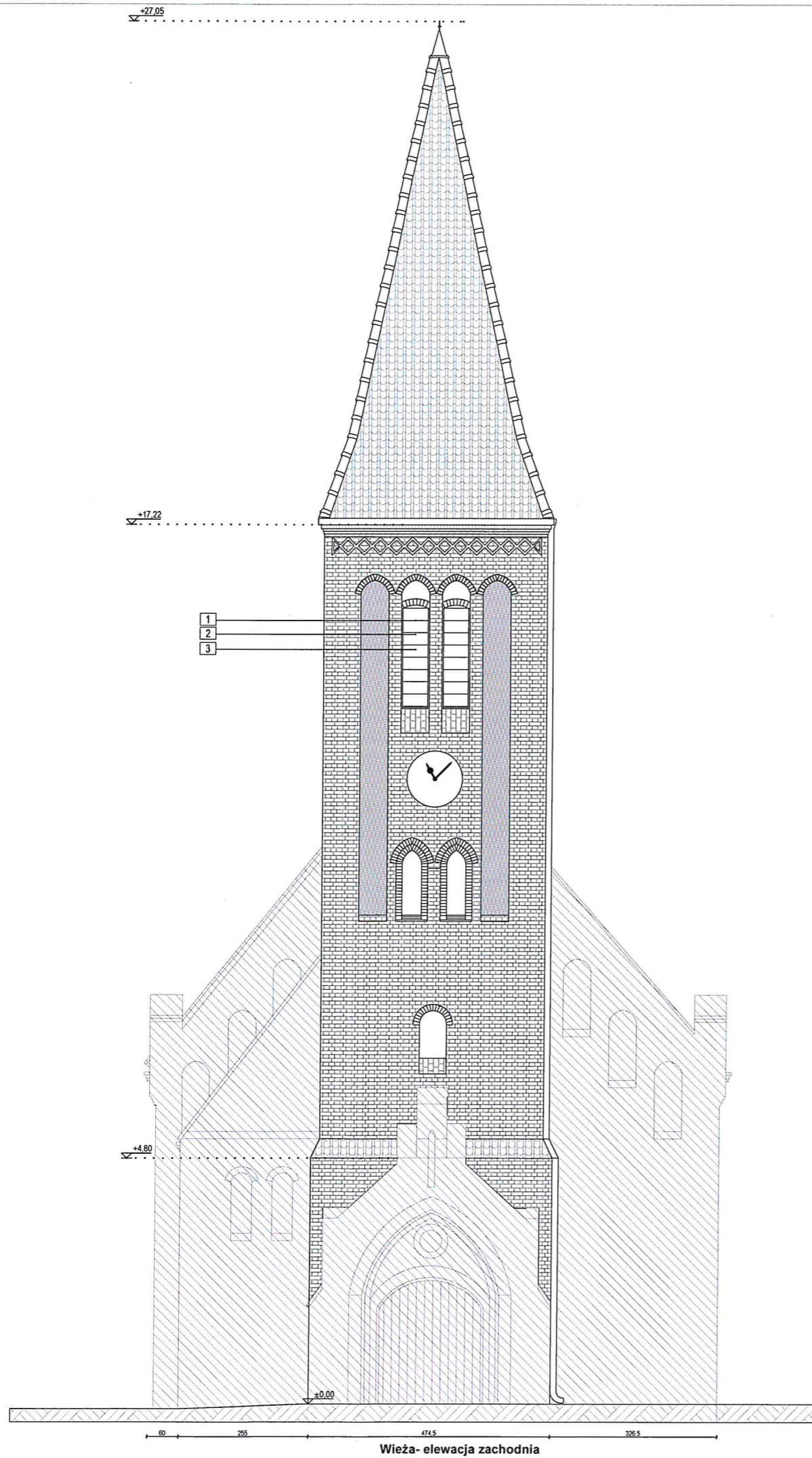
FOT.1- Żaluzje na elewacji wschodniej

FOT.2- Żaluzje na elewacji północnej

STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 4 0 - 3 9 7 - 2 0 2 3

P.W.N. Projektowanie Wykonawstwo Nadzory Marcin Chmielewski ul. Ostrów Tumski 14, 61-109 Poznań; tel.: 513-970-723, 577-888-519					
INWESTYCJA (NAZWA, ADRES):	REMONT ROLET W WIEŻY KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO W RYCZYWOLE ul. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół dz. ewid. nr 734, obręb Ryczywół, gmina Ryczywół				
	TYTUŁ OPRACOWANIA: INWENTARYZACJA				SKALA: 1:100
TYTUŁ RYSUNKU:	ELEWACJA WSCHODNIA I PÓŁNOCNA				NR RYS.: I-02
PROJEKTANT (architektura)	mgr inż. arch. Wojciech Kujawski	WP-01A/OKK/UpB/18/2008	15.11.2023	Podpis	
SPRAWDZAJĄCY (architektura)	mgr inż. arch. Klaudia Leokadia Korecińska	14/WPOKK/2022	15.11.2023	Podpis	
OPRACOWANIE	mgr inż. Ewelina Wylegala - Adamska	-	15.11.2023	Podpis	
OPRACOWANIE	mgr inż. (arch.) Sylwia Walczak	-	15.11.2023	Podpis	
OPRACOWANIE	inż. arch. Aleksandra Jabłońska	-	15.11.2023	Podpis	

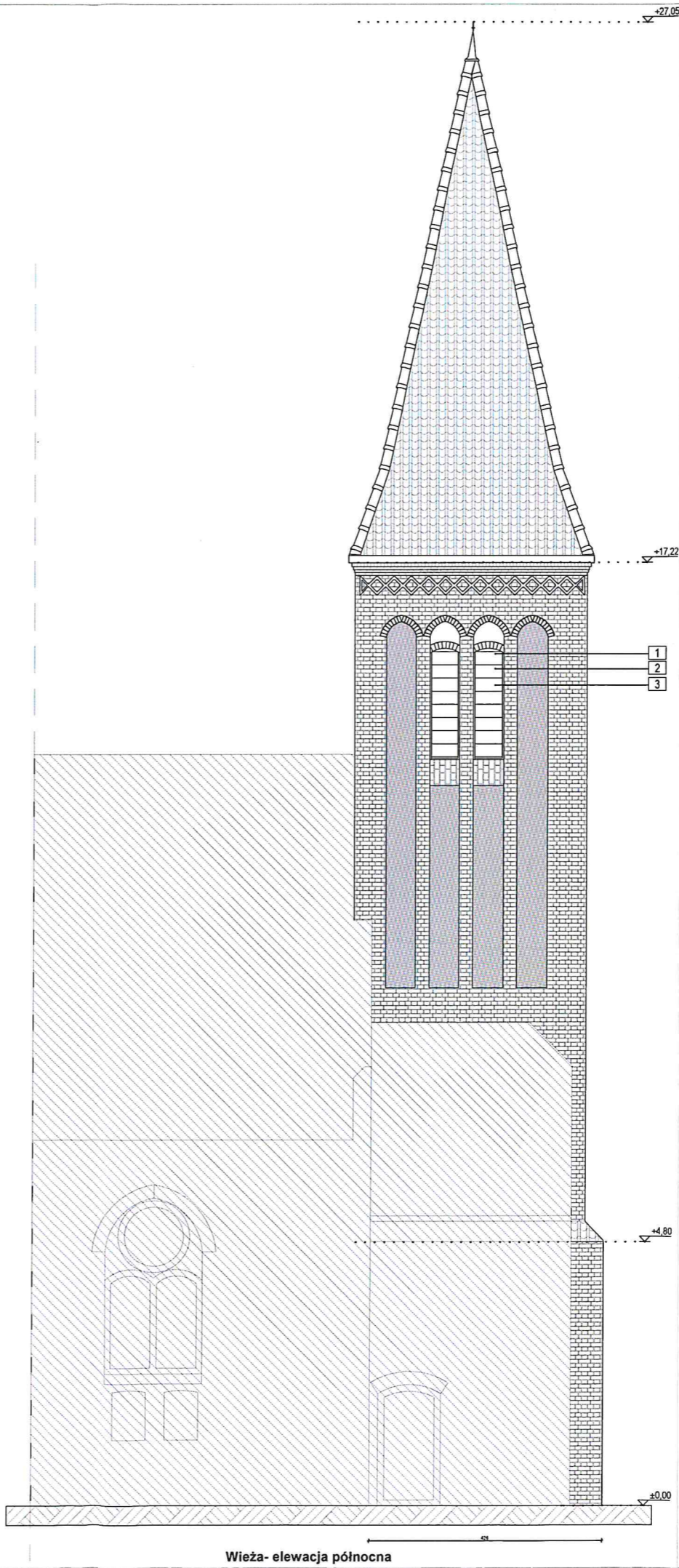
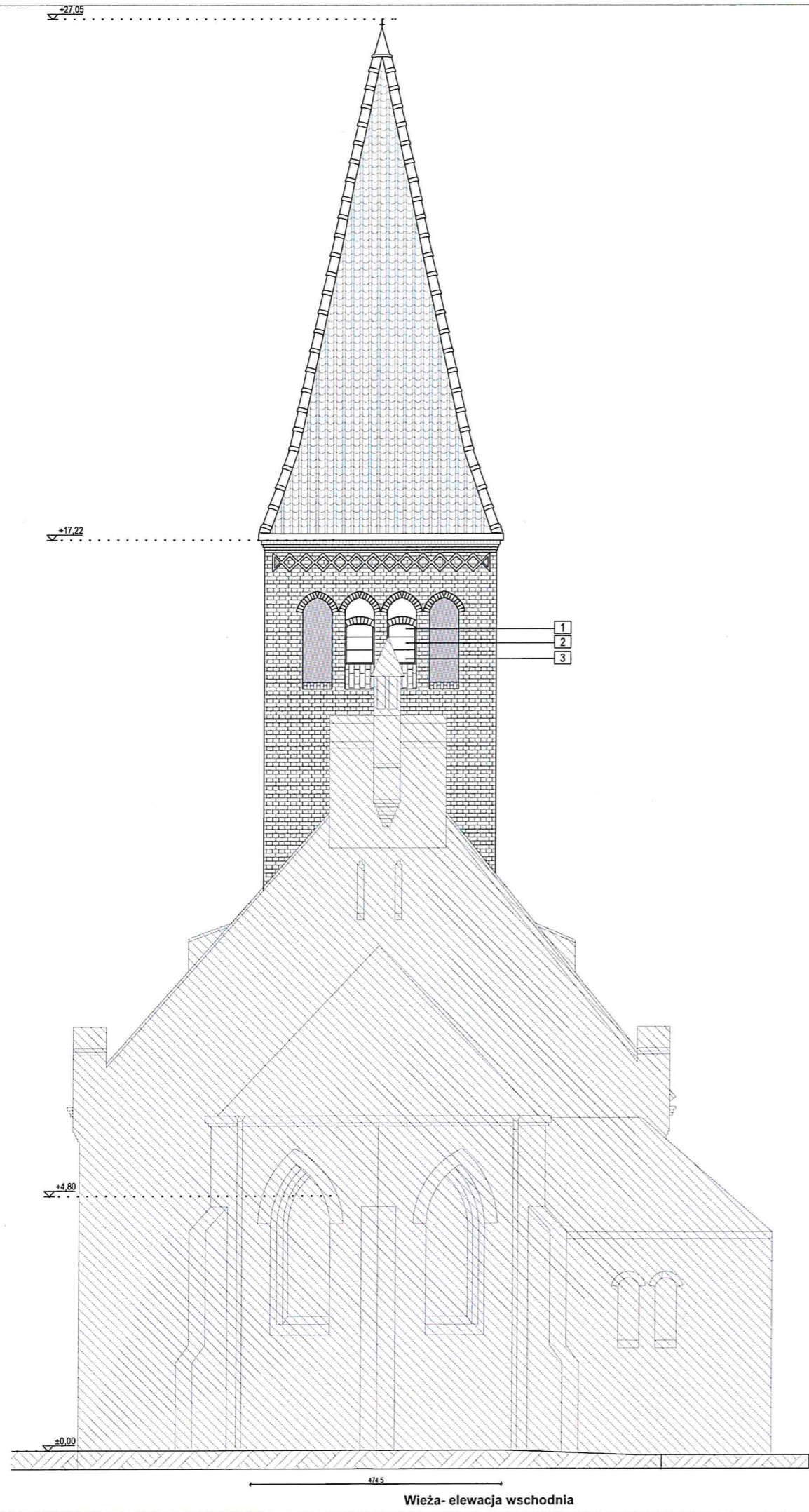
STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 4 0 - 3 9 7 - 2 0 2 3

LEGENDA:
1. Demontaż nowych rolet
- przeprowadzenie prac demontażowych z użyciem podnośnika lub rusztowania- brak dostępu na wieżę
2. Odtworzenie rolet
- weryfikacja wymiarów - rolety odtworzyć z desek na pióro i wpust - żaluzje przymocować do kątownika stalowego oraz do ramy drewnianej
3. Montaż nowych rolet
- odtworzone żaluzje zamontować w miejscach ich pierwotego eksponowania zgodnie z historycznym układem

P.W.N. Projektowanie Wykonawstwo Nadzory
Marcin Chmielewski
 ul. Ostrów Tumski 14, 61-109 Poznań; tel.: 513-970-723, 577-888-519

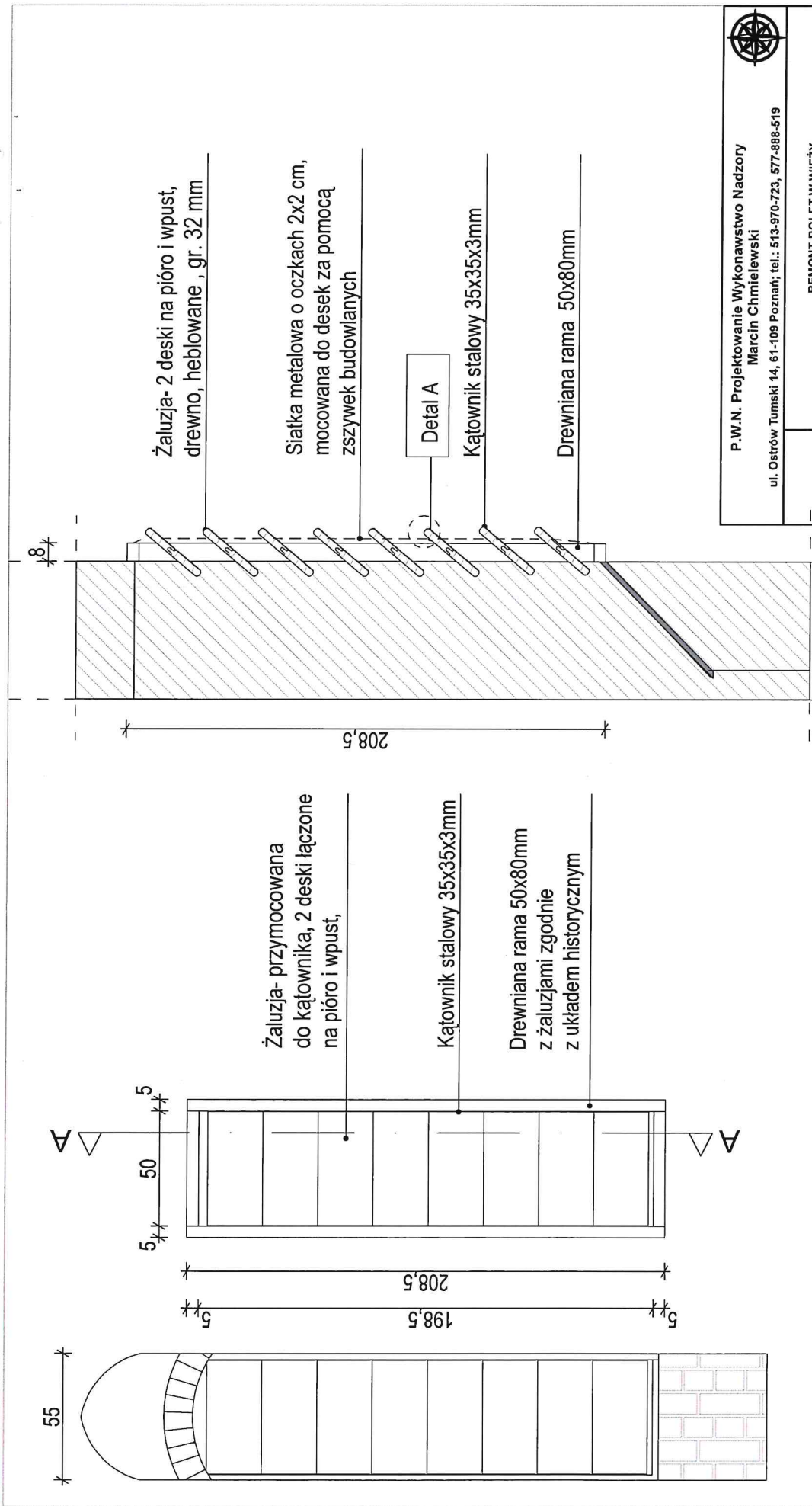
INWESTYCJA (NAZWA, ADRES):	REMONT ROLET W WIEŻY KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO W RYCZYWOLE ul. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół dz. ewid. nr 734, obręb Ryczywół, gmina Ryczywół					
TYTUŁ OPRACOWANIA:	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO- BUDOWLANY				SKALA: 1:100	
TYTUŁ RYSUNKU:	ELEWACJA ZACHODNIA I POŁUDNIOWA					
	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIENI	DATA	PODPIS	NR RYS.: A-01	
	PROJEKTANT (architektura)	mgr inż. arch. Wojciech Kujawiński	WP-01A/OKK/UpB/18/2008	15.11.2023		
	SPRAWDZĄCY (architektura)	mgr inż. arch. Klaudia Leokadia Korecińska	14/WPOKK/2022	15.11.2023		
	OPRACOWANIE	mgr inż. Ewelina Wylegala - Adamska	-	15.11.2023		
	OPRACOWANIE	mgr inż. (arch.) Sylwia Walczak	-	15.11.2023		
	OPRACOWANIE	inż. arch. Aleksandra Jabłońska	-	15.11.2023		

STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 4 0 - 3 9 7 - 2 0 2 3

LEGENDA:
1. Demontaż nowych rolet
- przeprowadzenie prac demontażowych z użyciem podnośnika lub rusztowania- brak dostępu na wieżę
2. Odtworzenie rolet
- weryfikacja wymiarów - rolety odtworzyć z desek na pióro i wpust - żaluzje przymocować do kątownika stalowego oraz do ramy drewnianej
3. Montaż nowych rolet
- odtworzone żaluzje zamontować w miejscach ich pierwotego ekspozowania zgodnie z historycznym układem

P.W.N. Projektowanie Wykonawstwo Nadzory Marcin Chmielewski ul. Ostrów Tumski 14, 61-109 Poznań; tel.: 513-970-723, 577-888-519						
INWESTYCJA (NAZWA, ADRES):	REMONT ROLET W WIEŻY KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO W RYCZYWOLE ul. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół dz. ewid. nr 734, obręb Ryczywół, gmina Ryczywół					
TYTUŁ OPRACOWANIA:	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO- BUDOWLANY				SKALA:	1:100
TYTUŁ RYSUNKU:	ELEWACJA WSCHODNIA I PÓŁNOCNA					
	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIEŃ	DATA	PODPIS	NR RYS.:	A-02
PROJEKTANT (architektura)	mgr inż. arch. Wojciech Kujawiński	WP-01A/OKK/UpB/18/2008	15.11.2023			
SPRAWDZĄCY (architektura)	mgr inż. arch. Klaudia Leokadia Korecińska	14/WPOKK/2022	15.11.2023			
OPRACOWANIE	mgr inż. Ewelina Wylegała - Adamska	-	15.11.2023			
OPRACOWANIE	mgr inż. (arch.) Sylwia Walczak	-	15.11.2023			
OPRACOWANIE	inż. arch. Aleksandra Jabłońska	-	15.11.2023			

Okno z żaluzjami-
układ historyczny

Żaluzja 1:25

Przekrój A-A 1:25

Żaluzja- drewno, heblowane, gr. 32 mm

Kątownik stalowy 35x35x3mm

Detail A, skala 1:2

<p>P.W.N. Projektowanie Wykonawstwo Nadzory Marcin Chmielewski ul. Ostrow Tumski 14, 61-109 Poznań; tel.: 513-970-723, 577-888-519</p>		<p>REMONT ROLET W WIEŻY KOŚCIOŁA EWANGELICZNEGO W RYCZYWOLE ul. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół dz. ewid. nr 734, obręb Ryczywół, gmina Ryczywół</p>		SKALA: 1:25
INWESTYCJA (NAZWA, ADRES):		PROJEKT ARCHYTEKTONICZNO- BUDOWLANY		
TYTUŁ OPRACOWANIA:		DETAL ŻALUZJI		
TYTUŁ RYSUNKU:				
PROJEKTANT (architektura)	mgr inż. arch. Wojciech Kujawski	NR UPRAWNIENI	WP-01AOKKJUB/18/2008	DATA 15.11.2023
SPRAWDZAJĄCY (architektura)	mgr inż. arch. Klaudia Leokadia Kocińska	14WPOKK2022		15.11.2023
OPRACOWANIE	mgr inż. Ewelina Wyłęgala - Adamska	-		15.11.2023
OPRACOWANIE	mgr inż. (arch.) Sylvia Walczak	-		15.11.2023
OPRACOWANIE	inż. arch. Aleksandra Jabłońska	-		15.11.2023

P.W.N.

PROJEKTOWANIE WYKONAWSTWO NADZORY

MARCIN CHMIELEWSKI

UL. OSTRÓW TUMSKI 14, 61-109 POZNAŃ

TEL. 577-888-519, 783-117-404

ZAŁĄCZNIKI PROJEKTU BUDOWLANEGO

REMONT ROLET W WIEŻY KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO W RYCZYWOLE

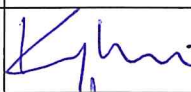
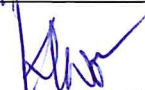
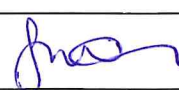
Inwestor: Gmina Ryczywół
ul. Mickiewicza 10, Ryczywół, 64-630 Ryczywół

Adres inwestycji: ul. Czarnkowska 24, Ryczywół, 64-630 Ryczywół
obręb Ryczywół, gmina Ryczywół

Kategoria obiektu: X

Działka Nr. 734

Identyfikator działki: 301603_2.0015.734

ZESPÓŁ PROJEKTOWY			
Branża architektoniczno-budowlana			
	IMIE I NAZWISKO	NR UPRAWNIEN	PODPIS
PROJEKTANT ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. WOJCIECH KUJAWIŃSKI	WP- OIA/OKK/UpB/18/2008	
SPRAWDZAJĄCY ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. KLAUDIA LEOKADIA KORECIŃSKA	14/WPOKK/2022	
OPRACOWANIE	MGR INŻ. EWELINA WYLEGAŁA- ADAMSKA	-	
OPRACOWANIE	MGR INŻ. ARCH. SYLWIA WALCZAK	-	
OPRACOWANIE	INŻ. ARCH. ALEKSANDRA JABŁOŃSKA	-	

data opracowania: 31 października 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia	3
1.1. Zakres i kolejność realizacji robót budowlanych	3
1.2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.....	3
1.3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi	3
1.4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę, rodzaj zagrożeń oraz miejsce ich występowania.....	4
1.5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktarzu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych	7
1.6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń	7
1.7. Instrukcja bezpiecznego wykonywania robót rozbiórkowych.....	8
1. Nakaz nr 2/2023 Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu (decyzja z dnia 31.01.2023 r. znak: Po.WN.5143.11402.3.2023)	11
2. Karta Ewidencyjna Zabytków Architektury i Budownictwa – Kościół poewangelicki	12

1. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Opracowana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. Nr 120 z 2003 r. poz. 1126).

Wykonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47 z 2003r. poz. 401).

Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia została stworzona celem:

- spełnienia wymogów BHP,
- usprawnienia procesu wdrażania wytycznych BHP w trakcie realizacji obiektu,
- zwrócenia uwagi o na grożących niebezpieczeństwach (aby sugestie projektanta ułatwiły kierownikowi budowy sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia).

1.1. Zakres i kolejność realizacji robót budowlanych

Zakres robót budowlanych obejmuje:

- roboty przygotowawcze (w tym oznakowanie i zabezpieczenie placu budowy),
- roboty budowlane (demontaż odtworzenie rolet na wieży)
- roboty montażowe i wykończeniowe (montaż rolet).

STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa

67 40 - 397 - 2023

1.2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Projektowane prace budowlane będą dotyczyły budynku kościoła ewangelickiego w Ryczywole, który usytuowany jest w Ryczywole, obręb Ryczywół, gmina Ryczywół– na działce o nr ewidencyjnym 734.

1.3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Na terenie nieruchomości gruntowej mogą występować elementy zagospodarowania działki lub terenu mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi pod postacią uzbrojenia podziemnego, które może nie być zinwentaryzowane na mapach.

Przed przystąpieniem do jakichkolwiek prac budowlanych należy wydzielić miejsca prowadzenia robót, zabezpieczając przed dostępem osób postronnych oraz umieścić właściwe tablice ostrzegawcze informujące o zakazie wstępu na teren budowy. Wydzielenie miejsca prowadzonych prac należy wykonać w sposób niestwarzający zagrożenia dla ludzi. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić co najmniej 1,5 m.

Składowisko materiałów, wyrobów i urządzeń technicznych wykonuje się w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunienia, rozsunięcia się lub spadnięcia składanych wyrobów i urządzeń. Materiały składa się w miejscu wyrównanym do poziomu. Materiały drobnicowe układa się w stosy o wysokości nie większej niż 2,0 m dostosowane do rodzaju wytrzymałości tych materiałów.

1.4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę, rodzaj zagrożeń oraz miejsce ich występowania

Gradacja zagrożenia została przedstawiona za pomocą czterostopniowej skali od najmniejszego do największego zagrożenia tj.: 1. małe, 2. średnie, 3. duże, 4. bardzo duże,

<i>rodzaj zagrożeń</i>	<i>miejsce i czas występowania zagrożenia</i>	<i>skala zagrożenia</i>
upadki z wysokości	roboty budowlane prowadzone na budynku	duże
porażenie prądem	strefa robót związanych z użyciem narzędzi elektrycznych	średnie
praca z użyciem narzędzi niebezpiecznych	cała strefa robót budowlanych	średnie
zawalenie się obiektów i materiałów	strefa rozbiórek strefa wykonywania prac budowlanych	duże średnie

<i>rodzaj zagrożeń</i>	<i>miejsce i czas występowania zagrożenia</i>	<i>skala zagrożenia</i>
	strefa rozładunku i składowania materiałów	średnie
wypadki komunikacyjne	strefa drogi dojazdowej	średnie
	strefa poruszania się pojazdów budowy	średnie
hałas	cała strefa robót budowlanych	średnie
rozlanie się materiałów niebezpiecznych	miejsce składowania materiałów niebezpiecznych	małe
pożar	cała strefa robót budowlanych	średnie

Przy wykonywaniu robót trzeba zwrócić szczególną uwagę na zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi wynikające z prowadzenia prac budowlanych polegających na wszelkich pracach rozbiórkowych.

Prace na wysokości należy prowadzić zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wszelkie prace budowlane przy istniejących elementach budynku należy prowadzić pod nadzorem kierownika budowy oraz inspektora nadzoru inwestorskiego i z zachowaniem szczególnych środków bezpieczeństwa.

- **Rusztowania i ruchome podesty robocze**

Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją producenta albo projektem indywidualnym. Osoby zatrudnione przy montażu i demontażu rusztowań oraz monterzy ruchomych podestów powinni posiadać wymagane uprawnienia. Rusztowania należy ustawiać na podłożu ustabilizowanym i wyprofilowanym ze spadkiem umożliwiającym odpływ wód opadowych. Rusztowanie z elementów metalowych powinno być uziemione i posiadać instalację piorunochronną.

- **Roboty na wysokości**

Osoby przebywające na stanowiskach pracy znajdujących się na wysokości powyżej 1,0 m od podłogi lub ziemi powinny być zabezpieczone przed upadkiem z wysokości balustradą o wysokości 1,1 m. Przemieszczane w poziomie stanowisko pracy powinno mieć zapewnione mocowanie końcówki linki bezpieczeństwa do pomocniczej liny ochronnej lub prowadnicy poziomej, zamocowanej na wysokości około 1,5 m wzdłuż zewnętrznej strony krawędzi przejścia. Długość linki bezpieczeństwa, szelek bezpieczeństwa nie powinna być większa niż 1,5 m.

Pomosty robocze wykonane z desek lub bali, powinny być dostosowane do zaprojektowanego obciążenia, szczelne i zabezpieczone przed zmianą położenia. Drabina bez pałaków, której długość przekracza 4 m, przed podniesieniem lub zamontowaniem powinna być wyposażona w prowadnicę pionową, umożliwiającą założenie urządzenia samohamującego, połączonego z linką bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa.

Osoby korzystające z urządzeń krzesełkowych, drabin linowych lub ruchomych podestów roboczych powinny być dodatkowo zabezpieczone przed upadkiem z wysokości za pomocą prowadnicy pionowej, zamocowanej niezależnie od lin nośnych drabiny, krzesełka lub podestu.

- **Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne**

Instalacje rozdziału energii elektrycznej na terenie budowy powinny być zaprojektowane i wykonane oraz utrzymywane i użytkowane w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia pożarowego lub wybuchowego, a także chroniły w dostatecznym stopniu pracowników przed porażeniem prądem elektrycznym. Połączenia przewodów elektrycznych z urządzeniami mechanicznymi wykonuje się w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy osób obsługujących takie urządzenia. W przypadku zastosowania urządzeń ochronnych różnicowoprądowych w instalacji, należy sprawdzić ich działanie każdorazowo przed przystąpieniem do pracy. Miejsca wykonywania robót, drogi na terenie budowy, dojścia i dojazdy w czasie wykonywania robót powinny być dostatecznie oświetlone.

- **Maszyny i urządzenia techniczne**

Maszyny, urządzenia techniczne oraz narzędzia zmechanizowane powinny być montowane, eksploatowane, obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności.

Maszyny i inne urządzenia techniczne, podlegające dozorowi technicznemu, mogą być używane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli wystawiono dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.

Operatorzy maszyn budowlanych, kierowcy wózków i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje. W przypadku stwierdzenia w czasie pracy uszkodzenia maszyny lub innego urządzenia technicznego należy je niezwłocznie unieruchomić i odłączyć dopływ energii. Na stanowiskach pracy przy stacjonarnych maszynach i innych urządzeniach technicznych powinny być dostępne instrukcje bezpiecznej obsługi i konserwacji, z którymi zapoznaje się osoby upoważnione do pracy na tych stanowiskach.

1.5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktora pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Pracownicy przystępujący do robót powinni być przeszkoleni w zakresie przestrzegania przepisów BHP. Dokładnie należy wytłumaczyć technologię i kolejności wykonywanych robót oraz metody zabezpieczeń.

1.6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń

Należy stworzyć bezprzeszkodową drogę ewakuacji; wygrodzić teren prac budowlanych, zwłaszcza z uwzględnieniem utrzymania czynnego obiektu; oraz wygrodzić miejsce do składowania materiałów z rozbiórki.

UWAGA: Kierownik budowy jest zobowiązany w oparciu o powyższą informację do sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie przed jej rozpoczęciem, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 47 z 2003 r. poz. 401).

Należy stworzyć bezprzeszkodową drogę ewakuacji; wygrodzić teren prac budowlanych, zwłaszcza z uwzględnieniem utrzymania czynnego obiektu; oraz wygrodzić miejsce do składowania materiałów z rozbiórki.

UWAGA: Kierownik budowy jest zobowiązany w oparciu o powyższą informację do sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie przed jej rozpoczęciem, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 47 z 2003 r. poz. 401).

1.7. Instrukcja bezpiecznego wykonywania robót rozbiórkowych

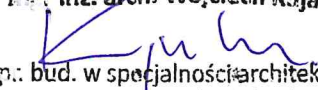
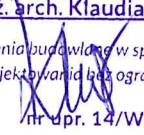
Rozbiórka obiektów budowlanych metodą tradycyjną

1. Roboty rozbiórkowe powinny być wykonywane na podstawie dokumentacji projektu architektoniczno-budowlanego.
2. Pracowników zatrudnionych przy robotach rozbiórkowych należy:
  - zapoznać z projektem robót rozbiórkowych,
  - poinstruować o bezpiecznym sposobie wykonywania robót,
  - wyposażyć w sprzęt ochrony osobistej: hełmy ochronne, rękawice, szelki bezpieczeństwa itp. oraz urządzenia pomocnicze i narzędzia pracy.
3. Teren, na którym prowadzone są roboty rozbiórkowe obiektu budowlanego, należy ogrodzić i oznakować tablicami ostrzegawczymi.
4. Przed rozpoczęciem robót rozbiórkowych należy obiekt odłączyć od sieci gazowej, cieplnej, elektroenergetycznej, teletechnicznej, wodociągowej i kanalizacyjnej (w miarę możliwości) jeżeli nie będzie chwilowo takiej możliwości należy oznakować trasę danej instalacji.
5. Prowadzenie robót rozbiórkowych, jeżeli zachodzi możliwość przewrócenia części konstrukcji obiektu przez wiatr – jest zabronione.

6. Roboty należy wstrzymać w przypadku, gdy prędkość wiatru przekracza 10 m/s.
7. W czasie prowadzenia robót rozbiórkowych przebywanie ludzi na niżej położonych kondygnacjach – jest zabronione.
8. Usuwanie jednego elementu nie może wywoływać nieprzewidzianego spadania lub zawalenia się innego elementu.
9. Przewracanie ścian lub innych części obiektu przez podkopywanie i podcinanie – jest zabronione.
10. W czasie wykonywania robót rozbiórkowych sposobami zmechanizowanymi, wszystkie osoby i maszyny powinny znajdować się poza strefą niebezpieczną.
11. Miejsce i sposób ustawiania oraz oparcia drabin i innych narzędzi pomocniczych (np. pomostów, rusztowań itp.) powinno być wskazane przez kierownika robót lub mistrza budowlanego.
12. Do usuwania materiału z rozbiórki w czasie robót rozbiórkowych należy stosować zsuwnicę lub rynny spustowe.
13. Rynny zsypowe powinny mieć zabezpieczenie przed wypadaniem materiału z rozbiórki
14. Opuszczanie i gromadzenie materiału z rozbiórki powinno odbywać się tylko w miejscach wyznaczonych przez kierownika robót lub mistrza budowlanego.
15. W czasie wykonywania robót rozbiórkowych sposobem przewracania, długość umocowanych lin powinna być trzykrotnie większa od wysokości obiektu, a ich umocowanie powinno być niezawodne.
16. Liny należy każdorazowo sprawdzać przed ich ponownym użyciem.
17. Przy zakładaniu liny – należy pracowników zabezpieczyć przed spadaniem przypadkowo strąconych materiałów z rozbiórki
18. Gromadzenie materiałów odzyskanych z rozbiórki rozbieranego obiektu – jest zabronione.
19. Strefa niebezpieczna wynosi zasadniczo co najmniej 1/10 wysokości z której mogą spadać przedmioty lub materiały – jednak nie mniej niż 6,0 m. Przy obalaniu elementów konstrukcyjnych, strefę niebezpieczną należy powiększyć do rozmiarów obalanych elementów z uwzględnieniem rozrzutu materiałów i elementów konstrukcji.
20. Prowadzenie robót rozbiórkowych o zmroku lub przy sztucznym świetle – jest zabronione.

	Imię i nazwisko, numer uprawnień	Pieczętka/podpis
PROJEKTANT ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. WOJCIECH KUJAWIŃSKI WP-OIA/OKK/UpB/18/2008	~~mgr inż. arch. Wojciech Kujawiński~~ upa. bud. w specjalności architektonicznej WP-OIA/OKK/UpB/18/2008 Członek WOIA WP-0893
SPRAWDZAJĄCY ARCHITEKTURA	MGR INŻ. ARCH. KLAUDIA LEOKADIA KORECIŃSKA 14/WPOKK/2022	<u>mgr inż. arch. Klaudia Leokadia Korecińska</u> uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń, nr czł. WP-1458 nr dpr. 14/WPOKK/2022

STAROSTWO POWIATOWE
W OBORNIKACH
Wydział Budownictwa i Środowiska
Referat Architektury i Budownictwa
67 40 - 397 - 20 23

URZĄD WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
W POZNANIU

Wpł. 06.02.2023 dn.

L. dz. 572 Podpis [podpis]

Poznań, dnia 31. 01. 2023 r.

WIELKOPOLSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW
WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTEKÓW
W POZNANIU
61-834 Poznań, ul. Gołębia 2
Po.WN.5143.11402.3.2023
(za zwrotnym potwierdzeniem odbioru)

NAKAZ nr 2 /2023

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 7 pkt 1, art. 49 ust. 1, 2, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022, poz. 2000 ze zm.), Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

nakazuje

Gminie Ryczywół

przeprowadzenie następujących robót budowlanych i prac konserwatorskich przy zabytku t.j. kościele ewangelickim w Ryczywole, gm. Ryczywół pow. obornicki, wpisanym do rejestru zabytków pod nr 537/Wlkp/A, na podstawie decyzji z dnia 28 sierpnia 2007 r. w następującym zakresie:

- skucie odspojonego, zawilgoconego tynku w wieży kościelnej, naprawa spękań i wykonanie uzupełnienia tynkowania zaprawą paroprzepuszczalną,
- odtworzenie drewnianych schodów prowadzących na empore muzyczną oraz remont empory,
- wykonanie właściwego odprowadzenia wód opadowych od budynku kościoła,
- remont i uzupełnienie brakujących drewnianych żaluzji okiennych w wieży kościelnej
- w terminie do 31.12.2023 r.
- prace konserwatorskie przy ceglanej ścianie wieży kościelnej
- usunięcie drewnojadów z drewnianych elementów wyposażenia kościoła np. metodą fumigacji
- w terminie do 30 czerwca 2024r.

Materialnoprawną podstawę do działania Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków stanowi art. 49 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840), zgodnie z którym Wojewódzki Konserwator Zabytków może wydać decyzję nakazującą osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego, przeprowadzenie, w terminie określonym w tej decyzji, prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku, jeżeli ich wykonanie jest niezbędne ze względu na zagrożenie zniszczeniem lub istotnym uszkodzeniem tego zabytku.

Zgodnie z zapisem w Księdze Wieczystej nr PO1O/00026761/3 właścicielem przedmiotowego kościoła jest Gmina Ryczywół.

Kościół ewangelicki w Ryczywole, gm. Ryczywół odpowiada legalnej definicji zabytku art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jako nieruchomość będąca dziełem człowieka lub związana z jego działalnością i stanowiąca świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, której zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zgodnie z art. 5 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków prowadzenia prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytku oraz zabezpieczeniu i utrzymaniu zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie. Z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 4 pkt. 2 i 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków oraz udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków postanowił wydać niniejszą decyzję zobowiązującą do podjęcia konkretnych działań właściciela obiektu.

Bez podjęcia określonych prac zabezpieczających postępować będzie dalsza degradacja obiektu wpisanego do rejestru zabytków. Niekomunikacyjna klatka schodowa w bocznym aneksie wieży kościelnej przez zniszczone drewniane schody, które prowadziły na chór powoduje brak dostępu do wnętrza wieży. Z tego względu nie można określić stanu jej zachowania oraz wyposażenia tj. ścian, schodów, podestów oraz mechanizmu zegara. W tym wypadku konieczne jest odtworzenie drewnianych schodów prowadzących na emporę muzyczną. Wcześniejsze zaniedbania i nieszczelności w pokryciu dachowym doprowadziły do zawilgocenia wewnętrznych ścian bocznego aneksu prowadzącego na emporę oraz do degradacji partii drewnianych schodów. Konieczne jest skucie zawilgoconych fragmentów w obrębie ścian pomieszczenia i położenie nowych paroprzepuszczalnych tynków wraz z uzupełnieniem spękań w murze. Tymczasowe podstemplowanie konstrukcji empory muzycznej w wyniku uszkodzenia przyściennej belki, pierwotnie osadzonej w murze od strony południowo zachodniej i słupa podtrzymującego chór w części północno zachodniej, oraz częściowy brak w deskowaniu podłogi powoduje, że obiekt jest niedostępny a co za tym idzie nie ma możliwości prawidłowej komunikacji do empory, wnętrza wieży i skutecznej

oceny ich stanu zachowania. Ponadto brak prawidłowego remontu elementów nośnych chóru, wpływa na pogłębianie procesów degradujących zabytek poprzez nierówne rozkładanie sił działających na pozostałe elementy wsporcze, które w wyniku działania szkodników poddawane są ciągłemu osłabianiu. W związku z tym należy podjąć działania zmierzające do remontu konstrukcji empy chóru w tym naprawy uszkodzonej belki, montażu i stabilizacji przyściennego słupa, uzupełnienia deskowania w podeście podłogi chóru oraz usunięcia drewnojadów z wnętrza kościoła. Skutecznym krokiem, który zahamuje dalsze niszczenie elementów drewnianego wyposażenia przez szkodniki może być np. metoda fumigacji. Ponadto należy przeprowadzić prace remontowe w obrębie okien wieży kościelnej poprzez uzupełnienie brakujących elementów drewnianych żaluzji. Pozostałe narażone na zmienne warunki atmosferyczne drewno wymaga również naprawy i impregnacji. Niezabezpieczone prawidłowo otwory okienne powodują napływ wody opadowej do wnętrza wieży. Takie działanie będzie wpływać na zawilgocenie jej ścian. Ponadto otwarte otwory okienne stwarzają realne zagrożenie zagnieżdżenia się ptactwa we wnętrzu obiektu. W obrębie ścian wieży, w partii głównego wejścia do kościoła i na części przypór występują ubytki w spoinowaniu. Długotrwałe oddziaływanie środowiska, zwłaszcza wiatru, opadów atmosferycznych czy temperatury, wpływa na starzenie się ceglanych ścian. Spoina jako materiał bardziej porowaty, nasiąkliwy podlega erozji. Zwietrzała zaprawa mimo, że często jeszcze jest pomiędzy cegłami, nie spaja ich już. Ponadto penetracja wody w ceglanej ścianie może mieć wpływ na postępującą degradację ścian. Wilgoć występująca w murze np. zamraża i powoduje uszkodzenia elementów muru oraz spoiny. W związku z tym należy usunąć zwietrzałą spoinę i uzupełnić ją zaprawą paraprzepuszczalną.

Konieczne jest również odpowiednie odprowadzenie wody opadowej z rur spustowych poza obrys fundamentów.

Kościół od lat pozostaje nieużytkowany. Pozostawienie obiektu w obecnym stanie i brak jakichkolwiek dalszych działań remontowych będzie powodować jego dalszą destrukcję a zarazem utratę chronionych prawem wartości. Nakazane prace są niezbędne dla zahamowania procesu niszczenia zabytku oraz poprawy jego stanu zachowania, w związku z czym ich przeprowadzenie jest konieczne.

Zaniechania powyższe prowadzić mogą do dewastacji architektonicznej i artystycznej obiektu co negatywnie wpłynie na walory kościoła w Ryczywole, stanowiącego zabytek w rozumieniu art. 6 i 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2022r., poz. 840), co jest sprzeczne z art. 5 cytowanej ustawy.

Z uwagi na zakres i charakter robót objętych niniejszą decyzją właściciele zabytku zobowiązani są:

- uzyskać pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków prowadzenie robót budowlanych,
- uzyskać pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego złożone w terminie 14 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, chyba że przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią inaczej.

Zgodnie z art. 127a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zgodnie z art. 130 ww. ustawy:

§ 1. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.

§ 2. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.

3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się w przypadkach, gdy:

1) decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108);

2) decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy.

§ 4. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Wielkopolski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

[Signature]
mgr Jolanta Goszczyńska

Otrzymują:

1. Gmina Ryczywół ul. A. Mickiewicza 10, 64- 630 Ryczywół
2. A/a IB
3. a/a AM

Sprawę prowadzi: Iwona Bartczak - starszy inspektor ds. zabytków nieruchomych WUOZ w Poznaniu, tel. 61 8528003
wew. 107

10
11
12
13
14

15
16
17
18
19

**OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE**
Karta Ewidencyjna Zabytków
Architektury i Budownictwa

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

1. Obiekt

2. Czas powstania

3. Miejscowość

KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI

RYCZYWÓŁ

Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

ul. Czarnkowska 24

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo WIELKOPOLSKIE
powiat OBORNICKI
gmina RYCZYWÓŁ

6. Poprzednie nazwy miejscowości
RITSCHENWALDE

7. Przynależność administracyjna przed 1975 r.

województwo POZNAŃSKIE

powiat OBORNICKI

8. Właściciel i jego adres

Urząd Gminy Ryczywół

9. Użytkownik i jego adres

10. Rejestr zabytków

Nr

data

537/VKp/A
28.08.2007

<p>42. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu Ryczywół ma metrykę średniowieczną. Powtórna lokacja miała miejsce w 1684 r. W 1934 roku utracił prawa miejskie.</p> <p>W 1843r. w Ryczywole na 913 mieszkańców protestantów było 206 (katolików 465), w 1871 r. na 1041 mieszkańców protestantów było 287 (katolików 465). Gmina ewangelicka powstała w 1889r. w wyniku podziału parafii w Bukowcu. Jeszcze do 1906 r. gmina w Ryczywole miała wspólnego pastora z Bukowcem.</p> <p>Kamień węgielny pod budowę kościoła położono dopiero w 1896 r. Uroczyste poświęcenie miało miejsce we wrześniu 1898 r. Kościół zbudowano w stylu neogotyckim.</p> <p>Po 1945r. kościół służył jako magazyn, początkowo miejscowej mleczarni. W latach 70-tych miał miejsce pożar zakrystii. Nieco później rozebrano hełm wieży.</p>	<p>13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrza, wyposażenie, instalacje)</p> <p>SYTUACJA: Kościół położony na zachodnim skraju układu urbanistycznego miejscowości, przy skrzyżowaniu ulicy Czarnkowskiej z szosą czarnkowską, przy parku założenia dworskiego w Łopiszewie. Elewacją frontową zwrócony w kierunku pd.-zach. Teren przykościelny otoczony ogrodzeniem złożonym z ceglanej podmurówki i słupów oraz drewnianych, szczeblinowych segmentów.</p> <p>MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA:</p> <p>Budowla murowana z cegły, nieotylnkowana, niepodpiwniczona, na niskim ceglanym cokole, nakryta dwuspadowym dachem nad nawą, nad prezbiterium wielopłociowym, naczółkowym nad aneksem. Ściany od wewnątrz otynkowane zaprawą wapienną, malowane. Wnętrze nawy nakrywa otwarta, odeskowana więźba dachowa wieszarowa o wiązarze jednowieszakowym. Prezbiterium nakrywa sklepienie krzyżowe na wspornikach, kruchte krzyżowe z okrągłym otworem służącym do wciągania dzwonu. Pokrycie dachów ceramiczne silnie wypalona ciemną dachówką zakładkową. W połaciach dachowych nawy oraz od pd. prezbiterium otwory okienne w formie wystawek. Otwory okienne w nawie biforialne z okulusem, osadzone w ostrołukowych wnękach, w prezbiterium wydłużone bez podziałów, w wieży wydłużone, w blendowych wnękach, pozbawione stolarki, częściowo zamurowane; w zakrystii wąskie zdwojowe, zamknięte odcinkowo, zamurowane. Empora zachodnia drewniana, wsparta na dwóch słupach z mieczami. Posadzki zachowane autentyczne z płytek ceramicznych, w prezbiterium posadowiona wyżej, poprzedzona dwoma stopniami granitowymi, barwna, w układzie ozdobnym, z bordiurą. Schody w oddzielnym aneksie przy wieży, nie zachowane. Portal główny w przyziemiu wieży, o wykroju ostrołukowym, uskokowy, z kształtką w profilu oraz okulusem w otynkowanym tympanonie ponad drzwiami. Otwór drzwiowy zamknięty odcinkowo, drzwi w portalu dwuskrzydłowe, deskowe z ozdobnymi okuciami. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, z nadświetłem, prowadzące z kruchty podwieżowej do nawy.</p> <p>RZUT:</p> <p>Kościół zbudowany jako jednonawowy na rzucie wydłużonego prostokąta, z przylegającymi: od wsch. wydzielone węższe prezbiterium zamknięte trójbocznie z przyległą od pn. zakrystią, od zach. kwadratowa w przekroju wieża z bocznym aneksem mieszczącym schody na wieżę.</p> <p>BRYŁA:</p> <p>Budynek o zwartej, wieloczołowej bryle zdominowanej przez wieżę pozbawioną obecnie hełmu. Wydłużony korpus nawy nakrywa wysoki dach dwuspadowy zakończony od wsch. sterczyną w formie sygnaturki. Znacznie niższe, oszkarpowane prezbiterium nakrywa czteropłociowy dach zwieńczony sterczyną w kształcie metalowej kuli. Od pn. do prezbiterium i nawy przylega niska zakrystia z przedsionkiem pozbawiona obecnie dachu. Do nawy od zach. przylega wieża z niskim aneksem nakrytym dachem naczółkowym.</p> <p>c.d. na załączniku nr 1.</p>
---	--

14. Kubatura 1300 m	15. Powierzchnia użytkowa 223 m	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne magazynowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Budynek dość dobrze zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Stan zachowania zły: - brak helmu na wieży, w związku z tym jej wnętrze jest odsłonięte i nie zabezpieczone, - brak dachu nad zakrystią, wnętrze zdewastowane, - znaczne ubytki w pokryciu dachu nad nawą, prezbiterium i aneksem, - zniszczone rynny, rury spustowe, - na ścianach wewnętrznych znaczne partie tynków zniszczone, zmurszałe w wyniku zalania na skutek opadów atmosferycznych.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie		- wpis do rejestru zabytków, - zamiana użytkowania magazynowego na bardziej odpowiednie z punktu widzenia konserwatorskiego , - prace zabezpieczające jako pilne, natomiast docelowo remont kapitały,	

<p>21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Archiwum Państwowe Poznań, Państwowe Inspekcje Budowlane w Obornikach, sygn. 49, - Archiwum Państwowe Poznań, Konsystorz Ewangelicki w Poznaniu, sygn. 6190-6203, 	<p>22. Bibliografia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów Słowiańskich, red. B. Sulimierski, t.X, Warszawa 1890 r., s. 82. - A. Werner, Geschichte der evangelischen Parochien in der Provinz Posen, Lissa, s. 101, - A. Golon, J. Steffani, Posener evangelische Kirche Ihre Gemeinden und Pfarrer, Luneburg 1967. 				
<p>23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)</p>	<p>24. Uwagi różne</p>				
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1066 51 1278 943"> <p>25. Wypełnił</p> <p>Bolesława Krzyślak</p> </td> <td data-bbox="1066 51 1278 517"> <p>26. Sprawdził</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1278 51 1410 943"> <p>data 2001 r.</p> <p>27. Załączniki</p> <p>nr. 1-6.</p> </td> <td data-bbox="1278 51 1410 517"> <p>data</p> </td> </tr> </table>		<p>25. Wypełnił</p> <p>Bolesława Krzyślak</p>	<p>26. Sprawdził</p>	<p>data 2001 r.</p> <p>27. Załączniki</p> <p>nr. 1-6.</p>	<p>data</p>
<p>25. Wypełnił</p> <p>Bolesława Krzyślak</p>	<p>26. Sprawdził</p>				
<p>data 2001 r.</p> <p>27. Załączniki</p> <p>nr. 1-6.</p>	<p>data</p>				

Miejscowość: RYCZYWÓŁ GMINA: RYCZYWÓŁ POWIAT: OBOENICKI WOJ. WIELKOPOLSKIE	1. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI	1. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. opisu, spis fotografii
ELEWACJE:		
<p>Nietynkowane, ze słabo wyodrębnionym, niskim ceglany cokołem, który w narożniku pd.-wsch. nawy zawiera granitowy kamień węgielny z datą „1896”. Kolorystyczne opracowanie elewacji polega na zestawieniu czerwonej cegły i ciemnych klinkierowych parapetów z otyłkowanymi jasnymi blendami.</p> <p>Fasada- elewacja zach. symetryczna, z kilkukondygnacyjną wieżą na osi. Szczyt fasady zakończony po bokach ścietymi ukośnie sterczynami, wypełniając blendy okienne w układzie schodkowym zamknięte ostrołukowo. Portal główny ostrołukowy, profilowany, zwieńczony wimpergą o schodkowym zamknięciu, z oknem szczelinowym na osi. Otwór drzwiowy zamknięty odcinkowo, w miejscu tympanonu okulus wtórnie zamurowany. Dolną część elewacji wieży oddziela gzyms z schodkowo wysuniętych cegieł klinkierowych, analogiczny do zewnętrznych parapetów okiennych. Na osi portalu wąski otwór okienny. Górną część elewacji wieży wypełniają po cztery wydłużone ostrołukowe blendy, z których dwie środkowe zawierają otwory okienne. W głównej elewacji wieży środkowe blendy przerywa zegar i dwa wąskie ostrołukowe okna pod nim. Pod gzymsen podokapowym wieży fryz z ozdobnie ułożonych kształtek w formie rombów. Od pn. dolną część fasady przesłania przybudówka, której ściany przeprute zamurowanym obecnie otworem drzwiowym oraz dwoma oknami również zamurowanymi.</p> <p>Elewacje wzdłużne czteroosiowe z oknami biforialnymi i okulusem, przy czym w osiach zach. wzbogacone o zdwojone wąskie okna w dolnej kondygnacji (poniżej empory zach.). Niemal wszystkie okna zamurowane. Pod okapem fryz z ozdobnie ułożonych cegieł. Wsch. ściana szczytowa nawy zwieńczona ażurową ceglana sygnaturką osadzoną na płaskiej sterczynie zakończonej dwuspado. Analogiczne sterczyny ujmują szczyt po bokach. Na osi szczytu dwa szczelinowe otwory w kondygnacji poddasza. Elewacje prezbiterium, pozbawione fryzu podokapowego, mają artykulację w postaci trzech schodkowych szkarp oraz dwóch wydłużonych ostrołukowych otworów okiennych, obecnie zamurowanych.</p> <p>Elewacje zakrystii pozbawione są detalu, przeprute otworem wejściowym oraz dwoma oknami, obecnie zamurowanymi.</p> <p>WNĘTRZE: Prezbiterium wydzielone ścianą tęczową o ostrołucznym wykoju tęczy. Wnętrze kościoła stosunkowo jasne i wysokie dzięki formie stropu włączanego w kondygnację wieży dachowej. W wystroju wnętrza znaczną rolę odgrywało drewno - dekoracyjnie opracowane elementy odsłoniętej wieży, empora zach., ambona, boazeria ścian, zapewne drewniana neogotycka nastawa ołtarzowa. Zachowały się ślady polichromii prezbiterium - sklepienie malowane na niebiesko z błyszczącymi gwiazdami, w dolnej partii ścian lamperię tworzyło malowidło patronowe o wzorze geometrycznym czerwonym na</p>		
Spis fotografii: 1. Widok kościoła od strony szosy, 2. Elewacja frontowa kościoła, 3. Główne drzwi wejściowe, 4. Elewacja pn. kościoła, 5. Zachodnia oś okienna wzdłużnej elewacji kościoła, 6. Wieża widoczna od pd. 7. Prezbiterium kościoła, 8. Prezbiterium i zakrystia, 9. Kamień węgielny w elewacji pd. 10. Wnętrze - widok na prezbiterium, 11. Wnętrze - widok na część zach. nawy, 12. Widok na wieżbę dachową, 13. Pd. ściana nawy, 14. Pd.-zach. narożnik nawy, 15. Pn. ściana nawy, 16. Wspornik sklepienia prezbiterium, 17. Sklepienie prezbiterium, 18. Fragment polichromii prezbiterium, 19. Stup wspierający konstrukcję empory, 20. Mensa ołtarzowa, 21. Ambona, 22. Cokół ambony, 23. Elementy prospektu organowego, 24. Drzwi z kruchty do nawy, 25. Sklepienie kruchty, 26. Klamka z szyldem głównych drzwi wejściowych.		
Wkładkę założył: <u>BOLESŁAW KRZYŚLAK</u> (imię, nazwisko, data) <u>2001 r.</u> Miejsce przechowywania negatywów		

Miejscowość: RYCZYWÓŁ gmina: RYCZYWÓŁ pow. OBOENICKI woj. WIELKOPOLSKIE	1. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI	1. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. opisu, FOTO
--	--	--

①

Wkładkę założył: BOLESŁAW KRZYŚLAK
 (imię, nazwisko, data) 2001 r.

Miejsce przechowywania negatywów .....

c.d. p. 13

WYPOSAŻENIE:

Zachowała się murowana mensa ołtarzowa ołtkowana, z boniowaniem. Boniowany jest również cokół ambony; jej czasza drewniana o formach neogotyckich ze śladami polichromii (m.in. czerwień). Częściowo zachowany neogotycki prospekt organowy niedostępny obecnie z uwagi na zamurowane wejście na emporę. Istnieje empora zach. wsparta na dwóch słupach z mieczami dźwigającymi całą konstrukcję drewnianą o profilowanych krawędziach. Balustrada empory podzielona profilowanymi słupkami na deskowe płyciny nie wykazuje śladów polichromii lub inskrypcji. Zachowały się autentyczne dwuskrzydłowe, płycinowe drzwi wejściowe prowadzące z kruchty podwieżowej do nawy oraz dwuskrzydłowe, deskowe, z ozdobnymi okuciami główne drzwi do kościoła.

INSTALACJE:

zachowany przewód kominowy.

5

4

3

RYCZYWÓŁ

1. Miejscowość gmina: **RYCZYWÓŁ**
pow. **OBORNICKI**
woj. **WIELKOPOLSKIE**

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI

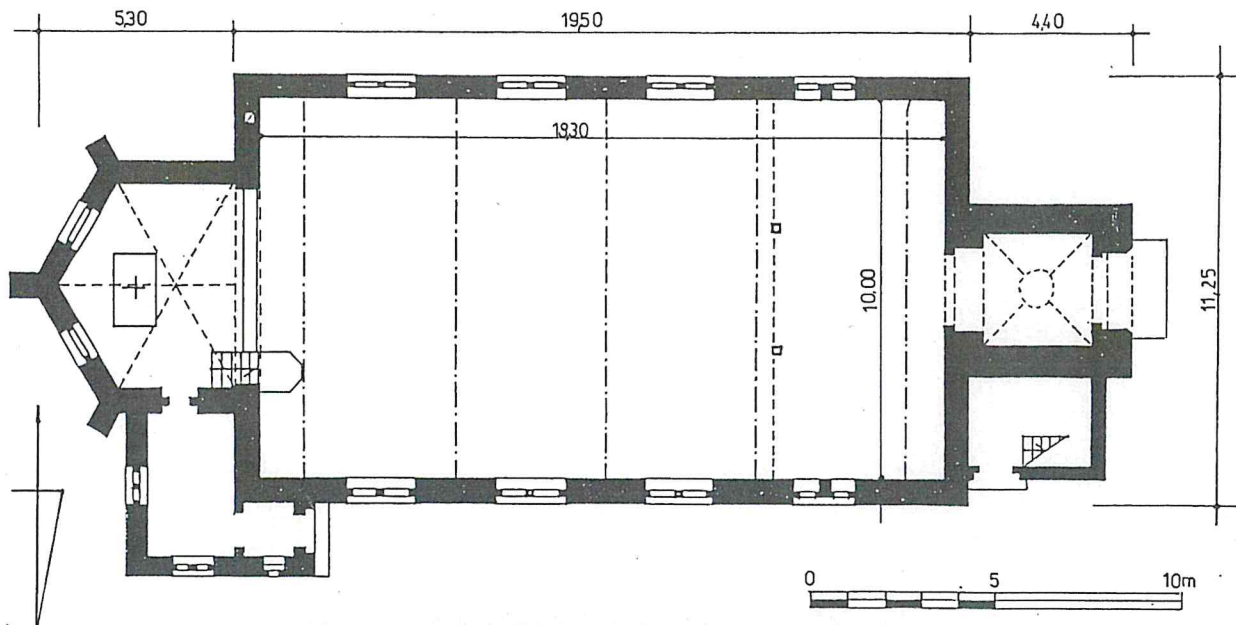
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
RZUT, FOTO

②

⑨

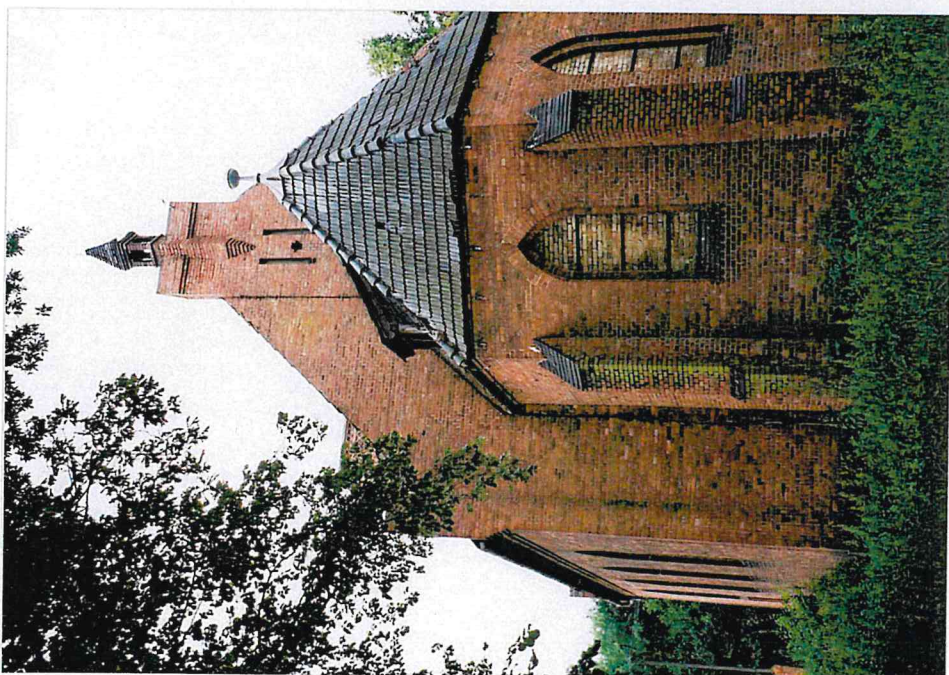

Wkładkę założył: **BOLESŁAWA** **KRZYŚLAK** 2001r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

8

7

9

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 4

RYCZYWÓŁ

1. Miejscowość gm. Ryczywół
pow. OBORNICKI
WOJ. WIELKOPOLSKIE

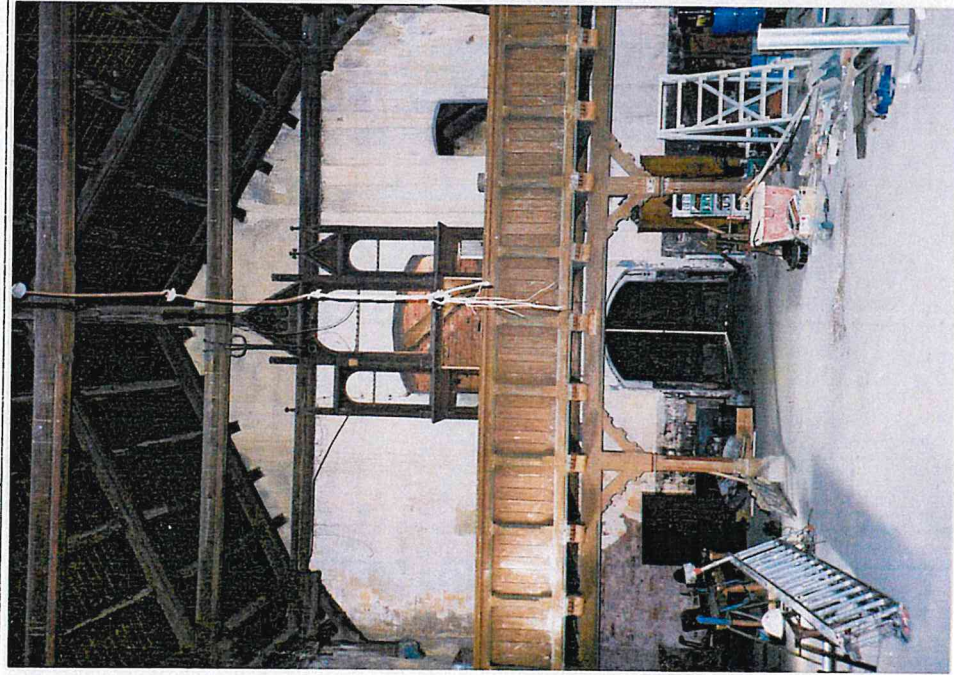
2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI

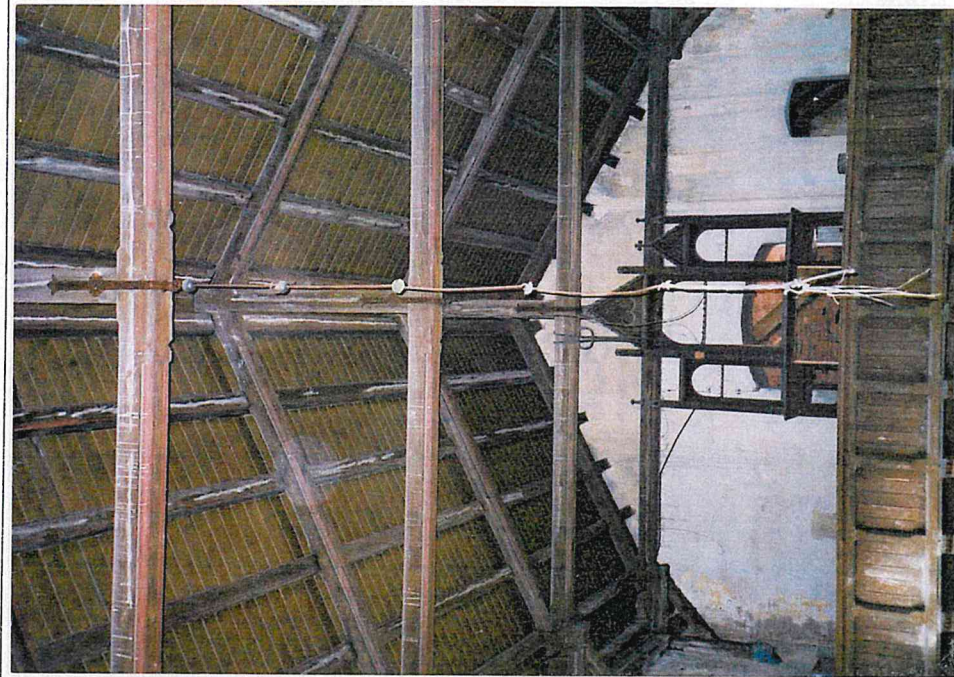
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

10

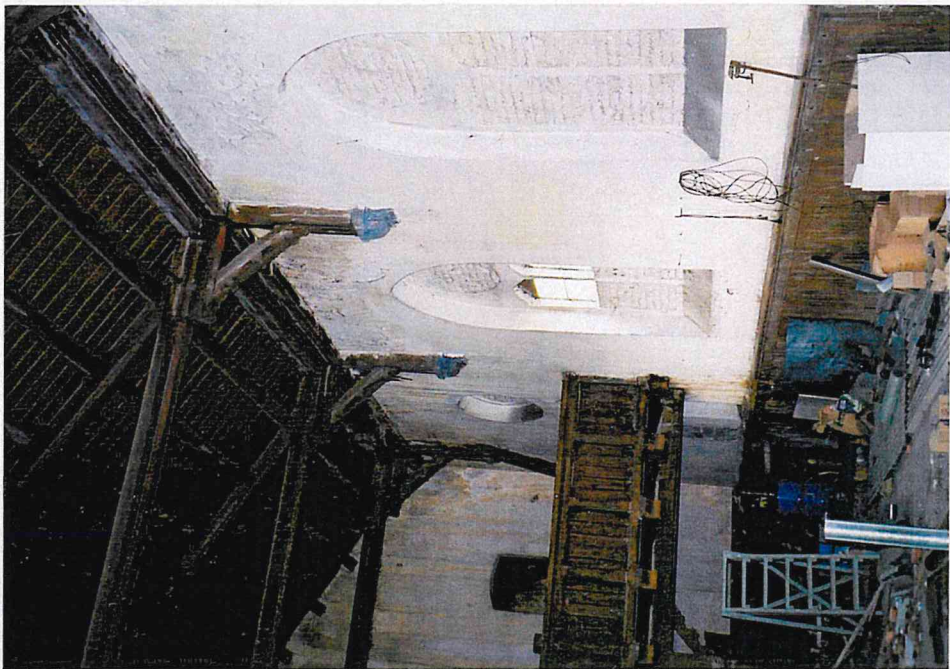
11

12

Wkładkę założył: BOLESŁAW KRZYŚLAK 200r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

15

14

13

1. Miejscowość RYCZYWÓŁ gm. Rycywół pow. OBORNICKI WOJ. WIELKOPOLSKIE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
---	--	--

16

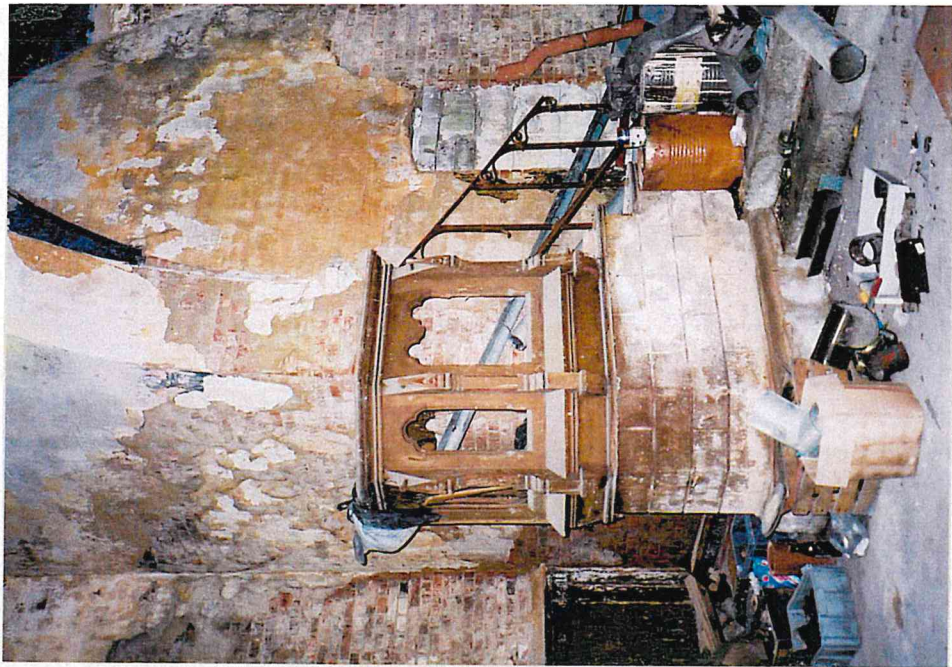
17

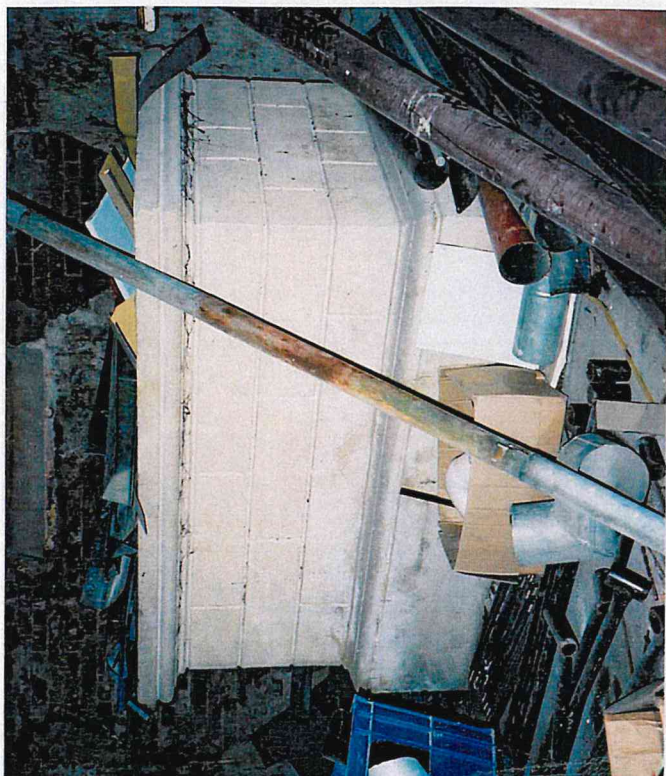
18

Wkładkę założył: BOLESŁAWA KRZYŚLAK, 2001 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

21

20

19

1. Miejscowość gm. Ryczów
pow. OBORNICKI
WOJ. WIELKOPOLSKIE

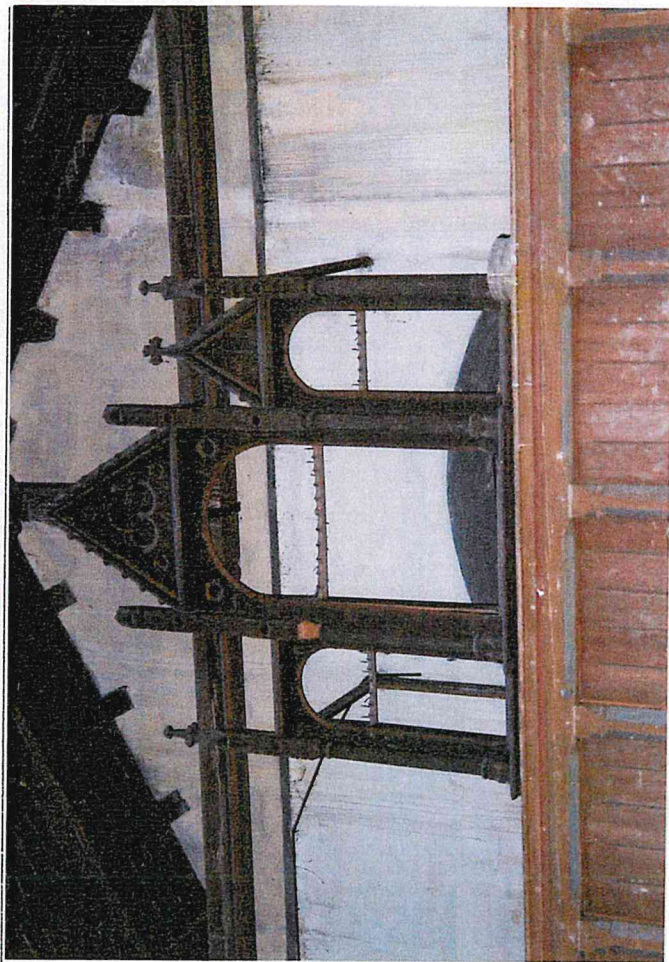
RYCZYWÓŁ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

22

23

Wkładkę założył: **BOLESŁAWIA KRZYŚIAK** 2001 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

26

25

24